ΚΑΜΠΑΝΑ

ΟΡΓΑΝΟ ΤΩΝ ΕΦΕΔΡΩΝ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΙΟΠΙΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

Οἱ πόλεμοι γίνονται γιὰ τὸ συμφέρο ἄλλων.
Οἱ ἔφεδροι κάναν, κάνουνε καὶ θὰ κάνουνε πάντα παλληκαρίσια τὸ καθήκόν τους ἀντίκρυ στὸ Θάνατο. Τώρα ζητᾶνε ἀπ' τὴν πατρίδα καὶ τὰ δικαιώματά τους ἀντίκρυ στὴ Ζωή. Καὶ πατρίδα θὰ πεῖ ἄχι μονάχα τὸ ἑλληνικὸ Κράτος, μὰ κι ὅλοι ὅσοι δὲ δώσανε μήτε τὴ ζωή τους, μήτε τὴν περιουσία τους, μήτε τὴν ὑγειά τους, μήτε τὸ μέλλον τους, μήτε τὰ νιάτα τους γιὰ τὸ Κοινὸ συμφέρο.

ΜΥΤΙΛΗΝΗ
Γενάρης 29 Τρίτη

ΧΡΟΝΙΑ Α'.—ΑΡΙΘ. 46

Ὅλοι αὐτοὶ ἔχουνε καθήκοντα ἀντίκρυ στοὺς ἐφέδρους. Καὶ τὰ καθήκοντά τους αὐτὰ πρέπει νὰ τὰ καταλάβουν. Οἱ ἔφεδροι δὲν εἶναι gladiatores τῶν βασιλιάδων καὶ τῶν πολιτικῶν. Εἶναι πολεμιστὲς γιὰ τὴν κοινὴ ἀσφάλεια.
«Στὸν ἥλιο τόπο θέλουμε κ' ἐμεῖς».

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΣΤΡΑΤΗΣ ΜΥΡΙΒΗΛΗΣ

ΤΑ ΨΑΡΙΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

ΑΡΘΡΟ Θ. ΛΕΦΚΙΑ

ΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΜΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑ

— Ἡ φορολογική δικαιοσύνη

Στὸ περασμένο φύλλο τῆς «Καμπάνας» ὁ κ. Ν. Σ. γράφοντας γιὰ τὸ ζήτημα τοῦ φόρου τῶν ψαριῶν, κάνει μερικὲς γενικώτερες παρατηρήσεις γιὰ τὸ φορολογικὸ σύστημα ποὺ ἔχουμε σήμερα στὴν Ἑλλάδα. Σύμφωνα μὲ τὶς σκέψεις τοῦ κ. Ν. Σ. ἡ φορολογική δικαιοσύνη ποὺ ὑπάρχει σὲ κάθε κράτος καθορίζεται ἀπ' τὴν ἀναλογική σχέση ποὺ ἔχουν στὴν ἀπόδοσή τους οἱ ἔμμεσοι καὶ οἱ ἄμεσοι φόροι, δεδομένου ὅτι στοὺς πρώτους ἀνήκουνε οἱ διάφοροι τελωνειακοὶ δασμοὶ κ' οἱ φόροι καταναλώσεως, ἐνῶ στοὺς δευτέρους, οἱ φόροι ποὺ ὑπολογίζονται μὲ τὴν οἰκονομική ἀντοχή τοῦ ἀτόμου.

Ὁ λογαριασμὸς αὐτὸς χρειάζεται κάποια ἐπεξήγηση μοῦ φαίνεται.

Εἶνε ἀλήθεια πὼς οἱ ἔμμεσοι φόροι εἶνε σκληρότατα ἄδικοι γιὰ τὸ λαό. Μολοντοῦτο στὴν κατηγορία τῶν ἀμέσων φόρων ἀνήκουνε μερικοὶ — οἱ πιὸ πολλοὶ ποὺ ἰσχύουνε στὴν Ἑλλάδα — ποὺ ἔχουνε μέσα τους περικλεισμένη ὄχι πιὰ μιὰν ἄδικία σκληρή, ἀλλὰ μιὰν ἄδικια κακουργηματική καὶ ἀποθηριωμένη. (Κι' ὁ φόρος τῶν ψαριῶν, οὐσιαστικά, εἶνι ἄμεσος φόρος).

— Τί ἦταν ἡ ἐλαιοδεκάτη

Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ὅλες οἱ φορολογικὲς μεταρρυθμίσεις ποὺ ἔγιναν τὰ τελευταῖα χρόνια στὴν Ἑλλάδα, μέσα στὸν κύκλο τῆς κατηγορίας αὐτῆς ἔχουν γίνει. Λόγου χάρη: ἡ δεκάτη τοῦ ἔως πρὸ λίγα χρόνια εἰσέπραττε τὸ Δημόσιο ἀπ'τὶς ἐλιές. Φόρος πιὸ σκληρὸς καὶ πιὸ ἀνήθικος δὲν ὑπῆρξεν ἴσως ἀπ' αὐτόν. Ἕνας φτωχὸς ἐλαιοπαραγωγὸς εἶχε συνολικὸ εἰσόδημα ἀξίας δραχ. 10.000. Τὸ κράτος ἔπερνεν ἀπ' αὐτὲς μὲ τὸν τρόπο τῆς δεκάτης 1200 δρ. Ἂν ἀπὸ τὸ συνολικὸ ποσὸν ἀφαιρεθοῦνε τὰ ἔξοδα κ' ἡ ἀποζημίωση τῆς προσωπικῆς δουλειᾶς τοῦ γεωργοῦ, τὰ ρέστα ποὺ θ' ἀποτελοῦνε τὸ καθαρὸ χρονιάτικο κέρδος δὲ θάνει τόσα ὅσα ἔπερνε τὸ Κράτος ὡς δικαίωμά του. Τὸ δικαίωμα αὐτὸ ἄλλως τε τὸ ὑπελόγιζε καὶ ἐπὶ τοῦ ποσοῦ ἀκόμα ποὺ ἀντιπροσώπευε τὸ ἔξοδα τοῦ παραγωγοῦ! Τὴν ἴδια παρατήρηση μπορεῦμε νὰ κάνουμε καὶ σὲ κάθε εἶδους δεκάτη, ὅλων τῶν προϊόντων. Ἐν τούτοις πρόκειται περὶ ἀμέσων φόρων. Ἡ μεταρρύθμιση ποὺ ἔγινε τώρα στερνὰ ὅσον ἀφορᾶ τὴν ἐλαιοδεκάτη, ποὺ μετατράπηκε στὸν ἐξαγωγικὸ (ἔμμεσο) φόρο τοῦ λαδιοῦ, καὶ δικαιότερη εἶναι καὶ πιὸ ἀνθρωπιστική.

— Ὁ φόρος καθαρᾶς προσόδου καὶ ἡ ψευτοϋπόσχεση τοῦ Κράτους

Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ ἄλλους ἄμεσους φόρους ποὺ εἴτε καταργήθηκαν (κτηματικοὶ φόροι) εἴτε πρόκειται νὰ καταργηθοῦν σύμφωνα μὲ παλιὰ ὑπόσχεση τοῦ Κράτους ἅμα φτιάξει σὲ καλὴ ἀπόδοση ὁ φόρος τῆς καθαρᾶς Προσόδου. Τὴν ὑπόσχεση αὐτὴ τὴν ἔδωσε τὸ Κράτος τὸν καιρὸ ποὺ ἐπέβαλε δοκιμαστικὰ γιὰ δυὸ χρόνια, τὸ φόρον αὐτόν. Ἐδηλώθη τότες πὼς ὕστερα ἀπὸ δυὸ χρονῶν δοκιμαστικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ νέου αὐτοῦ φορολογικοῦ συστήματος — χρονικὸ διάστημα ποὺ ἐνομίστηκε ἀρκετὸ γιὰ νὰ γίνουν οἱ κατάλληλες τροποποιήσεις στὸ σύστημα, νὰ ἐκπαιδευτεῖ τὸ ὀργανικὸ ὑπαλληλικὸ προσωπικό, καὶ νὰ κατορθωθεῖ ἡ ἐξακρίβωση καὶ ὁ ἔλεγχος τῶν πηγῶντῶν διαφόρων προσόδων — θὰ καταργοῦντανε τότες ὅλοι οἱ ἄλλοι ἄμεσοι φόροι, ἐξὸν ἀπὸ μερικοὺς ποὺ ἡ διατήρησή τους θὰ ἤτανε δικαιολογημένη, ὅπως π. χ. οἱ φόροι κληρονομιῶν, προικῶν, κ. τ. λ.

Τὰ δυὸ καθωρισμένα χρόνια πέρασαν καὶ πᾶνε' τὸ σύστημα ἀπέτυχε καὶ ὁ φόρος οὔτε κἂν ἐξύγωσε τὸ προϋπολογισμένο ποσό, ποὺ σύμφωνα μὲ τὴν ἀντίληψη τοῦ νομοθέτη ἔπρεπε νἆναι τόσο, ὅσο ὅλοι οἱ ἄλλοι φόροι μαζὶ ποὺ ἔμελλε νὰ καταργηθοῦνε. Ἀπὸ τότε ἐξακολουθεῖ ἀκόμα ἄθλια καὶ ἐλεεινὰ νὰ εἰσπράττεται ὁ φόρος αὐτός, χωρὶς νὰ παύσουν κι' οἱ ἄλλοι νὰ ρέουν στὸ δημόσιο ταμεῖο μέσα, μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς ἐκεῖνο ποὺ δὲν κατορθώθηκε στὰ δυὸ προσδιωρισμένα χρόνια θὰ γινότανε στὸ μέλλον ἀπροσδιορίστως. Κοντὰ σὲ ὅλα αὐτά, οἱ οἰκονομικὲς ἀνάγκες τῆς χώρας τόσο πολὺ πληθύνανε τὰ τελευταῖα χρόνια, ὥστε χρειάστηκε, μαζὶ μὲ τὸν ὡς ἐκ περισσοῦ εἰσπραττόμενο φόρο τῆς καθαρᾶς προσόδου νὰ ἐπιβληθοῦνε ἕνα σωρὸ καινούρτοι ἄμεσοι φόροι, βαρύτατοι, ἄθλιοι σὰν τοὺς παλιοὺς καὶ χειρότεροι ἀκόμα, γιατὶ ὁ κίνδυνος ἀπὸ τὸ ταχτικὸ καὶ ἔκτακτο ἔλειμμα τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἤτανε μεγάλος.

— Πρέπει νὰ μεταρρυθμισθῇ τὸ σύστημα

Ἡ φορολογική δικαιοσύνη, λοιπόν, δὲν κρίνεται ἀπὸ τὴν ἀναλογία ποὺ ἔχουν οἱ δυὸ κατηγορίες τῶν ἐμμέσων καὶ ἀμέσων φόρων, τέτοιοι ποὺ εἶνε σήμερα οἱ δικοί μας καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δέ: Τὸ φορολογικό μας σύστημα γιὰ ν' ἀποχτήσει πνοὴ δικαιοσύνης, πρέπει νὰ τροποποιηθεῖ ἀπὸ ρίζα.

Βέβαια ἡ μία ἢ σωστὴ καὶ δίκια κατεύθυνση εἶνε τοῦ φόρου τῆς καθαρᾶς προσόδου.

— Τί εἶνε ὁ φόρος τῆς καθαρᾶς προσόδου

Οἱ διάφορες βιοτεχνικὲς ἐπιχειρήσεις ἀποτελοῦνε μιὰ σειρὰ κατηγοριῶν ποὺ ἡ καθεμιὰ ἀπ' αὐτὲς φορολογεῖται μὲ συντελεστὴ ἀνάλογο πρὸς τὸν τρόπον ποὺ ἐπιτυγχάνεται τὸ κέρδος καὶ τὸ ποσὸ ποὺ ἐπιδιώκει νὰ ἐπιτύχει.

Οἱ ἀνοιχτὲς ἐμπορικὲς ἐπιχειρήσεις ποὺ ὠφελοῦνται μὲ σπουδαῖα ποσά, ἔχουνε τὸ βαρύτερο φορολογικὸ συντελεστή. Ὁ μικρότερος συντελεστὴν ἀποβλέπει τὴ φορολογία τῶν μισθωτῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ ἰδιαίτερα τοὺς γεωργοὺς καὶ τοὺς κτηνοτρόφους, γιὰ νὰ ὑποστηριχθοῦνε ἔτσι οἱ δυὸ παραμελημένοι τοῦτοι κλάδοι τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας.

Γιὰ νὰ ὑπολογισθεῖ ὁ φόρος, πρέπει πρῶτα νὰ ἐξακριβωθεῖ ἡ ἀκαθάριστη, ἡ γενική πρόσοδος κάθε ἐργαζομένου ἀτόμου. Ἀπὸ τοῦτη ἀφαιρεῖται τὸ ἐλάχιστο ποσὸ ποὺ χρειάζεται γιὰ νὰ συντηρηθεῖ κάθε ἄτομο καὶ κάθε προστατευόμενο ἀπ' αὐτὸ μέλος οἰκογενείας, καὶ τὸ ὑπόλοιπο — ἡ καθαρὴ πρόσοδος — φορολογεῖται μὲ τὸ συντελεστὴ τῆς κατηγορίας ποὺ ἀνήκει.

Αὐτὸ εἶνε στὶς γενικές του γραμμὲς τὸ φορολογικὸ σύστημα ποὺ ἀπέτυχε στὴ δοκιμαστικὴ ἐφαρμογή του. Ἀπέτυχε γιατὶ δὲν ὑπάρχει τρόπος ποὺ νὰ μπορεῖ τὸ κράτος — ἡ ἐφορειακὴ ὑπηρεσία — νὰ ἐξακριβώσει μὲ ἀσφάλεια καὶ μὲ σταθερότητα τὴν ἀκαθάριστη πρόσοδο κάθε ἀτόμου. Εἶνε φανερὸ πὼς μὲ τὸ σύστημα τοῦτο, ὁ φτωχὸς ποὺ δὲν ἔχει μεγάλη πρόσοδο, ποὺ πέρα ἀπὸ συντήρησή του δὲν τοῦ μένει περιθώριο περισσέματος, ὁ φτωχὸς αὐτὸς ἀπομένει ἀφορολόγητος. Ἀπεναντίας ὅμως ὁ μεγαλοεπιχειρηματίας, ὁ μεγαλέμπορος, φορολογεῖται πολὺ βαρεία, γιατὶ ἔχει μεγάλο περιθώριο περισσέματος. Τὸ σύστημα, λοιπόν, αὐτὸ ἔχει μέσα του τὴν πνοὴ μιᾶς ἀνώτατης δικαιοσύνης. Ἀς τόσο, εἴπαμε, ἀπέτυχε. Τὸ κράτος στὴν προσπάθειά του νὰ ἐξακριβώσει τὴν ἀληθινὴ πρόσοδο τῶν φορολογουμένων πέφτει θύμα τῆς χειρότερης ἀπάτης. Τὰ ἄτομα καταδολιεύουνται τὸ κράτος. Λ. χ. Γιὰ νὰ βρεθοῦνε οἱ πρόσοδοι ἑνὸς ἐμπορικοῦ οἴκου, ἄλλο τεκμήριο δὲν ἐξασφαλίζει τὸ κράτος, παρὰ τὰ ἐπίσημα σφραγισμένα τεφτέρια. Σήμερα ὅμως κ' οἱ γάτες ἀκόμα τὸ ξέρουνε, πὼς τὰ δῆθεν ἐπίσημα αὐτὰ τεφτέρια δὲν ἀντιπροσωπεύουνε παρὰ μονάχα τὴν καλὴ θέληση τῶν ἐνδιαφερομένων. Ἡ καλὴ αὐτὴ

---

(42) ΣΤ. ΜΥΡΙΒΗΛΗ

Η ΖΩΗ ΕΝ ΤΑΦΩ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Ξαφνικὰ ἔγινε μιὰ μεγάλη τρομαχτικὴ σιωπή. Μιὰν ἀγωνία μυρμίδιζε μὲς τὸν ἀγέρα, κ' ἡ φύση σὰ νὰ σταμάτησε τὴν ἀνεσομιά της γιὰ κάτι ποὺ θὰ γενόντανε κατοπληχτικό. Κάτι μελλούντανε νὰ γίνει πολὺ μεγάλο. Κάτι περιμενόντανε ποὺ δὲν ξανάγινε ποτές. Ἔτσι συλλογιζόμουνα κι γύρισα δίπλα μου γιὰ νὰ ρωτήσω μὲ τὰ μάτια μου τοὺς συντρόφους μου:

— Τὸ αἰσθάνεστε καὶ σεῖς, δὲν εἶν' ἔτσι; Θὰ γινει τώρα... Γύρισα ζερβιὰ γύρισα δεξιὰ μὰ κανένας σύντροφος δὲν ἤτανε πιὸ κοντὰ στὸ βρόχο ποὺ καθόμουνα.

— Ἔφυγαν, οἱ μασκοράδες, εἶπα μὲς τὸ νοῦ μου, δίχως νὰ τὸ πιστεύω πὼς ὁλοθινὰ ἔφυγαν μὲ φυσικὸ τρόπο. Μάλιστα χαμογέλασα κιόλας μέσα μου γιὰ νὰ δόσω κουράγιο στὸν ἑαυτό μου. Ὅμως ἀληθινὰ δὲν τολμοῦσα νὰ ξετάξω μὲ τὸ μυαλό μου πὼς ἔγινε καὶ χάθηκαν μονομιᾶς οἱ συντρόφοι ἀπὸ κοντά μου.

Ὕστερα ἡ ἀπαιτοχὴ γιοὺτὸ ποὺ ἤταιε νὰ σερβεῖ ἔγινε μὲς τὸν ἀγέρα δυνατὴ κ' ἔντονη σὰν ἀγωνία. Μελιστα γύρισα κ' ἔβλεπα ψηλὰ στὸν οὐρανό, ποὺ δὲν εἶχε ἄστρα, σ' ἕνα σημόδι σὰ σταχτὶ σύννεφο. Κβλεπα βέβαια πὼς αὐτὸ τὸ σύννεφο δὲν εἶχε τίποτα τὸ ξεχωριστὸ ἀπὸ ἕνα ὁποιοδήποτε ἁπλὸ καὶ συνηθισμένο σταχτὶ σύννεφο, μὰ σὰν καιρὰ αἰσθανόμουνα πὼς ἐκεῖ πρέπει νὰ προσέξω, πὼς ἐκεῖ θὰ γίνει. Αἰσθανόμουνα ἀκόμα πὼς ὅλη ἡ φύση ἐκεῖ εἶνε συγκεντρωμένη, πὼς ὁ ἀγέρας κ' ἡ ἀντάρα κι' Βράχος κὴ πυραμίδα τοῦ Περισταριοῦ ἐκεῖ προσέχουν, καὶ τὰ μαμούδια ποὺ σέρνουνται κάτ' ἀπ' τὰ φύλλα καὶ τὰ σκουλικάκια ποὺ σαλέβουνε κάτ' ἀπ' τὸ χῶμα καὶ τὰ μυρμήγκια ποὺ στάθηκαν ἀκίνητα μὲς τὶς κουφάλες τῶν δέντρων, ὅλα τὸ ξέρουν πὼς ἐκεῖ στὸ σταχτὶ συννεφάκι θὰ γίνει ὅ,τι θὰ γίνει. — — — —

Ξαφνικὰ ἡ καρδιά μου ἄρχισε νὰ χτυπᾶ γρήγορα γρήγορα γιατὶ κάτι ξεφύτρωσε κεῖ πάνου, κάτι κρεμάστηκε στὸν οὐρανὸ ἀπ' τὸ σταχτὶ σύννεφο, κάτι ποὺ σάλευε δυνατὰ καὶ κατέβαινε ὁλοένα. Δὲν ἄργησα νὰ τὸ καταλάβω πὼς ἤτανε ἕνα χταπόδι. Ἕνα τερατώδικο χταπόδι ποὔχε τὴν κεφαλή του στερεωμένη ἐκεῖ πάνου, κι' ἄπλωνε τὰ πλοκάμια του ὁλοένα πρὸς τὰ κάτω, ὁλοένα πρὸς τὴ γῆς. Ἤτανε φριχτὰ πλοκάμια κοκκινόμαυρα, μεστά, ξεχειλισμένα ἀπὸ μιὰν ἀνίσχυτη ὑπερφυσικὴ μυϊκὴ δύναμη. Κέψαχναν στὰ κοντοῦρο μὲς τὸ κενό, σὰν ἕνα μάτσο θεόρατα τυφλὰ φείδια ποὺ κάποιος τὰ κρατοῦσε ἀπ' τὴν οὐρὰ καὶ κεῖνα λυσσασμένα πασπάτευαν μὲς τὸν ἀγέρα γιὰ νὰβρουν κάτι νὰ δαγκάσουν καὶ νὰ τσακίσουν μὲς τὸ φριχτὸ τ' ἀγκάλιασμα τῆς χοντρῆς κουλούρας των. Ἤθελα νὰ τρέξω, νὰ φύγω, νὰ χαθῶ, νὰ γλυτώσω, καὶ τὸ κορμί μου ἤτανε μολυβένιο σὰν παραλυτικό. Ἤθελα νὰ φωνάξω, κιὸ βόγγος ἐγίνοντανε μὲς τὸ λαρύγγι μου. Μονάχα ἔμεινα καρφωμένος ἐκεῖ, γιομάτος τρομάρα κιὰ ἀνατριχιάσματα ξαφνικά. Τὰ πλοκάμια ὁλοένα κατέβαιναν, κοὶ χειρονομίες τους μὲς τὸν ἀγέρα ἤτανε μεγάλες καὶ βίαιες, εἶχανε πάντα μιὰ τρομαχτικὴ δύναμη, μιὰν ἀνίκητη δύναμη. Σὰ φτάσανε στὴν ἀπανσιὰ τῆς ἄσπρης ἀντάρας, βούτηξαν μέσα στὴν ἀτμοθάλασσα καὶ καταχωνιάστηκαν στὰ βάθεια της, ὁρμητικὰ κ' εὐχαριστημένα. Ἤτανε φανερὸ πὼς δούλευαν τώρα ἀπὸ κάτω ἀπ' τὴν ἀντάρα στὰ σκοτεινά. Θὰ ἔψα-

ΚΛΙΝΙΚΗ ΔΟΥΚΑΡΟΥ Η ΤΕΛΕΟΤΕΡΗ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ ΜΑΣ
Γιατροί: ΔΟΥΚΑΡΟΣ καὶ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ * ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ * ΑΝΟΙΧΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ * ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ

θέληση, βέβαια, ἀπέχει πολὺ ἀπὸ τὴν πραγματικότητα. Οἱ φορολογούμενοι βρέθηκαν στὴν ἀνάγκη νὰ κρατοῦν τεφτέρια μυστικὰ ἀπὸ κράτος κι' ἔτσι τὸ κράτος παθαίνει τὴ φριχτότερη κοροϊδία.

Τὸ σύστημα αὐτό, δυστυχῶς, δὲν ἀπέτυχε στὴν Ἑλλάδα μονάχα, ἀλλὰ παντοῦ ὅπου ἔγινε προσπάθεια τῆς ἐφαρμογῆς του. Σὲ ἄλλα κράτη, πιὸ πολιτισμένα ἀπὸ μᾶς, βρῆκε τὰ ἴδια καὶ χειρότερα.

— Γενικὸ συμπέρασμα

Μόλα ταῦτα οἱ διάφορες κεφαλαιοκρατικὲς κυβερνήσεις ἐπιμένουνε νὰ στηρίζουνε τὶς ἐλπίδες τους στὸ γελοιοποιημένο αὐτὸ σύστημα, καρτερῶντας νὰ δείξει ὁ χρόνος καὶ ἡ πεῖρα τῆς ἐφαρμογῆς, τὸν τρόπο τῆς ἐπιτυχίας. Εἶνε περιττὸ νὰ τονίσουμε πῶς προσπαθοῦν μονάχα νὰ ρίξουν στάχτη στὰ μάτια τοῦ φτωχοῦ λαοῦ, ποὺ ἄδικα θὰ περιμένει χρόνια καὶ χρόνια σύμφωνα μὲ τὸ ρητό: «Ζῆσε, μαῦρε γάϊδαρε, νὰ φᾶς τὸ Μάη τριφύλλι». Τὸ σύστημα αὐτὸ δὲ θὰ καρποφορήσει ποτέ. Γι' αὐτό, τὸ Ἐργατικὸ κόμμα τῆς Ἀγγλίας ποὺ ἀνέλαβε τὴν Κυβέρνηση, ἔχει πρόγραμμά του νὰ περιορίσει τὴ φορολογία στὸ Κεφάλαιο. Τὸ κεφάλαιο δὲ μπορεῖ νὰ τἀποκρύψει ὁ ἐνδιαφερόμενος ἀπὸ τὸ Κράτος. Θὰ φορολογηθεῖ λοιπὸν ἀνάλογα πρὸς τὸ μέγεθός του καὶ πρὸς τὴν ἔκτασή του, ἀδιάφορο ἂν φέρει ἢ δὲ φέρνει πρόσοδο καὶ πόση.

Εἶνε περιττὸ νὰ ποῦμε ἂν εἶνε δίκιο ἢ ἄδικο τὸ σύστημα αὐτό. Οὔτε ἐπιχειροῦμε νὰ ἐξετάσουμε τὸν καινούριο φόρο ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου ποὺ ἐπεβλήθηκε καὶ στὴν Ἑλλάδα τώρα στερνά. Εἶνε κι' αὐτὸς στάχτη στὰ μάτια τοῦ φτωχοῦ λαοῦ. Νὰ λέμε ἁπλῶς πῶς τὸν ἔχουμε τὸ φόρο καὶ νὰ σωπαίνουμε. Μὰ δὲν εἶνε ἔτσι. Τὸ φῶς, τὸ πολὺ τὸ φῶς, θἄρτει πέρα ἀπὸ τὴν Ἀγγλία αὐτὴ τὴ φορά. Ἂς ἀνοίξουμε ἀπὸ τώρα τὰ μάτια μας κι' ἂς μεταμορφωθοῦμε πρῶτοι ἐμεῖς, τὴν εὐγενικιὰ Ἀλβιόνα. Ἂν θέλουμε νὰ ζήσουμε ὡς λαός.

Στὸ ἑπόμενο φύλλο θὰ μιλήσουμε εἰδικὰ γιὰ τὸ φόρο τῶν ψαριῶν καὶ τὴ νομικὴ θέση ποὺ κατέχει μέσα στὸ φορολογικό μας σύστημα.

Ὁ Ἰατρὸς
ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ ΣΑΝΙΔΗΣ
σπουδάσας καὶ ἐργασθεὶς ἐπὶ ὀκτὼ ἔτη μετὰ τῶν Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων, δέχεται καθ' ἑκάστην ἐν τῇ Κλινικῇ τὴν ἀντικρυ τῆς Ἁγίας Εἰρήνης 9—12 καὶ 3—5.

ΓΕΩΡΓΟΙ, ΕΝΩΘΗΤΕ!

ΟΙ ΓΕΩΡΓΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

— Πῶς χαραμίζουμε τὸ λάδι μας

Εἶνε σὰν ἐμπορικὴ «ἐπιτεύχω» τὸ ἀξίωμα πῶ: «ἡ μικρὴ ποσότητα δὲν εἶνε δυνατὸ νἄβρει τὴν τιμὴ ποὺ θἄβρει ἡ μεγάλη ποσότητα». Ἐπίσης ἐμπορικὸ ἀξίωμα εἶνε τὸ πῶ: «ἕνα ἐμπόρευμα ποὺ προσφέρεται στὴν ἀγορὰ γιὰ πούλημα δὲν εἶνε δυνατὸ νἄβρει τὶς τιμὲς ποὺ θὰ εὕρει ἕνα ἐμπόρευμα ποὺ ζητιέται γιὰ ν' ἀγοραστεῖ.» Ὅτω; εἶνε σήμερα τὰ πράματα, στὰ χωριὰ ποὺ δὲν ἔγιναν ἀκόμα Γεωργικοὶ Συνεταιρισμοί, οἱ γεωργοὶ κι ὑλάνε τὰ διάφορα προϊόντα του; ὁ κάθενας χωριστά, δηλαδὴ σὲ μικρὴ ποσότητα. Αὐτὴ τὴ μικρὴ ποσότητα θὰ τὴν πάρει ὁ μικρέμπορος, ὁ μεσίτης, κατόπι θὰ τὴν πάρει ὁ ἔμπορος κι' ἀπὸ κεῖνον θὰ σταλεῖ στὸν τόπο ποὺ θὰ πουληθεῖ. Σὰ νὰ λέμε, τὸ λάδι μας, θὰ περάσει ἀπὸ πολλὰ χέρια, ὅλα αὐτὰ τὰ χέρια θὰ λαδωθοῦν κ' ἔτσι τὸ λάδι μας θὰ λιγοστέψει. Ἐκεῖνος ποὺ τὸ ὠ: ποὺ νὰ συνοξουμε τὸ μαξούλι κάναμε χρέη.

Γιὰ νὰ τὰ πλερώσουμε πρέπει νὰ πουλήσουμε λάδι. Κ' ἐπειδὴ ὅλοι μας ἔχουμε χρέη ποὺ θέλουμε νὰ τὰ πληρώσουμε, προσφέρουμε γιὰ πούληση λάδι, ὅλοι μαζί. Ἔτσι γίνεται «μεγάλη προσφορὰ» λαδιοῦ, καὶ ξέρουμε πῶς κάθε φορὰ ποὺ γίνεται μεγάλη προσφορὰ ἑνὸς ἐμπορεύματος οἱ τιμὲς τοῦ ἐμπορεύματος αὐτοῦ πέφτουν. Ἔτσι «τὸ λάδι μας χαραμίζεται».

Μὰ ἐδῶ εἰδικῶς συμβαίνει καὶ τοῦτο. Οἱ τοκιστάδες εἶνε καὶ βιομήχανοι καὶ ἔμποροι. Αὐτοὶ δηλ. μᾶς ἔχουνε δανίσει τὰ λεφτὰ κι' οἱ ἴδιοι θἀγοράσουνε τὸ λάδι. Κομμὰ φορὰ οἱ βιομήχανοι αὐτοί, γιὰ νὰ φᾶνε ζωντανὸ τὸ φτωχὸ παραγωγὸ δὲν ἐπιτρέπουνε νἄρθει μὲ τὸ ἐργοστάσιό τους ἄλλος ἀγοραστὴς ποὺ ὑπάρχει φόβος νἀνεβάζει τὶς τιμές.

Αὐτὸ παστρικὰ δὲν τὸ λένε, μὰ εἶνε ἀλήθεια πῶς, μόλις δοῦνε ξένο νὰ μπαίνει στὴ μηχανή τους, τοῦ φέρνουνε τόσα καὶ τόσα ἐμπόδια ὥστε νὰ μὴν ἀποκοτήσει νὰ ξαναπιεῖ.

— Πῶς πουλᾶμε ἀκριβὰ τὸ λάδι μας

Ἂς δοῦμε τώρα πῶς θὰ γίνουν αὐτὰ τὰ πράματα ὅταν οἱ παραγωγοὶ γεωργοὶ εἶνε συνεταιρισμένοι: Ὅταν ἀποφασθεῖ στὸν Συνεταιρισμὸ νὰ γίνει πούληση, οἱ συνεταῖροι θὰ δηλώσουν τὴν ποσότητα ποὺ ὁ κάθενας τους θέλει νὰ πουλήσει.

Κατόπι ἀμέσως ὁ Συνεταιρισμὸς θὰ κοινοποιήσει μὲ τὶς ἐφημερίδες, μὲ γράμματα καὶ μὲ προκηρύξεις πῶς: τὴν τάδε Κυριακὴ βγαίνουν σὲ πλειστηριασμὸ τόσα λαγήνια λάδι, τάδε ὀξύτητος, καὶ θἀναφέρεται τί ποσὸ ὑπάρχει ἀπὸ κάθε ὀξύτητα. Σὰν τελειώσει ἡ πλειοδοσία, τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Συνεταιρισμοῦ δὲν μπορεῖ νὰ πουλήσει ἀμέσως, ἀλλὰ θὰ φωνάξει τοὺς γεωργοὺς ποὺ δήλωσαν πῶς θέλουν νὰ πωλήσουν καὶ θὰ γίνει μιὰ ξεχωριστὴ συνέλευση. Ἐκεῖ θὰ μάθουν τὶς τιμὲς ποὺ προσφέρονται. Ἂν τὶς βροῦνε ἱκανοποιητικές, τὶς δέχουνται καὶ πουλᾶνε. Ἂν ὄχι, ξαναγίνεται ἡ πλειοδοσία.

Μαῦτὸ τὸν τρόπο οἱ συνεταιρισμένοι γεωργοὶ δὲ βρισκοντοι στὴν ἀνάγκη νὰ πουλᾶνε νὰ εἴδη τους μόλις βρεθοῦνε σὲ οἰκονομικὴ στενοχώρια, γιατὶ εὐκολύνουνται περνοντας δάνειο ἀπ' τὸ Συνεταιρισμὸ μὲ τὸν τρόπο ποὺ εἴπαμε. Ἔτσι μποροῦν νὰ περιμένουν ἕως ποὺ νὰ πουλήσουνε σὲ καλὴ τιμή. Λογαριάστε τώρα πόση ὠφέλεια καὶ πόσο συμφέρο τοὺς; γίνεται σὰν ὀργανωθοῦνε συνεταιρικά.

(Στὸ ἄλλο φύλλο συνέχεια γιὰ τὶς ὠφέλειες ποὺ βγαίνουν, μὲ τὸ σύστημα τῆς δουλειᾶς, γιὰ τὴ δουλειὰ ποὺ κάνανε ὁρισμένοι Λεσβιακοὶ Συνεταιρισμοί.)

ΤΟ ΣΑΝΑΤΟΡΙΟ ΜΑΣ

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΣΤΗΛΗ ΔΩΡΗΤΩΝ

Γρηγ. Κλήμης	»	1000
Μιχ. Γιαλούσης καὶ Μουφλουζέλης	»	500
Βασ. Στυλιανὸς	»	200
Ὁ ΣΕΣ Σκουτάρου μέσο «Καμπάνας»	»	200
Μητροπολίτης Μηθύμνης Διονύσιος	»	100
Ἰω. Καλλιπολίτης (ἀπὸ δίσκον ἐκκλησίας Στύψης) μέσο «Καμπάνας»	»	100
Πασχαλίδης ἰατρὸς μέσο «Καμπάνας»	»	100

ΚΛΙΝΙΚΗ ΜΑΝΩΛΑ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΑ
ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΑ
ΜΑΙΕΥΤΙΚΑ
ΠΛΗΣΙΟΝ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ ΜΥΤΙΛΗΝΗ
ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ 10-12 & 3-5

Μιὰ σύσταση στοὺς Ἐφέδρους

Ἔχουμε χρέος νὰ συστήσουμε στὸν Ἐφεδρικὸ κόσμο τοῦ Νησιοῦ μας, νὰ πρωτιμοῦνε τὸ Κοπιὰ καὶ Σιγαρέττα τοῦ Ἐργοστασίου Μ. Καρδασοῦ καὶ Σία

«Φάμα» καὶ "Αστρον»

ποὺ εἶναι κατασκευασμένα ἀπὸ τὰ διαλεχτότερα καπνὰ τῶν καλλιτέρων περιφερειῶν Ἑλλάδος καὶ Μακεδονίας. Νὰ μὴ γελιοῦνται δὲ μὲ τὶς διάφορες ρεκλάμες κι' κρατιέζουν Σιγαρέττα ξένων Ἐργοστασίων, γιατὶ ἔτσι πολεμοῦνε τὰ ἑλληνικὰ συμφέροντα καὶ ὠφελοῦνε τὶ ξένα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΚΟΥΛΟΥΔΑΚΗΣ
(ΙΑΤΡΟΣ)
Εἰδικὸς παθολόγος
Σπουδάσας ἐν Παρισίοις καὶ Βιέννῃ δέχεται καθ' ἑκάστην εἰς τὸ Φαρμακεῖον Ἡλιάδου, Πάντα τοὺς ἀφιδρυμένους μὲ σημείωμα τοῦ Συνδέσμου δωρεάν. Ἐ ἀστην Τετάρτην τοὺς ἀπόρους δωρεάν.

Η ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΓΓΛΙΑ

Ἕνα πολὺ μεγάλο γεγονὸς σημείωσε ἡ περασμένη βρομιὰ στὴ σύγχρονη παγκόσμια πολιτικὴ ἱστορία. Ὁ Ράμσεη Μὰκ Ντόναλ, πρώην δάσκαλος, διευθύνει τὸν ἰσχυρότερο κρατικὸ ὀργανισμὸ τοῦ κόσμου. Τὴν Ἀγγλία. Εἶνε ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἑκατομμυρίων ὀργανωμένων ἐργατῶν καὶ ἀπολυμένων πολεμιστῶν τῆς Μεγ. Βρετανίας. Ἔτσι ὕστερα ἀπὸ τὴ Ρουσσικὴ Αὐτοκρατορία ποὺ ἔσπασε τὶς ἁλυσίδες τῆς κεφαλαιοκρατίας μὲ τὴν τρομαχτικὴ ἔκρηξη τῆς Σοβιετικῆς Ἐπανστάσεως, νὰ τώρα ἀκόμα ἕνα τεράστιο Κράτος ποὺ μπιστεύεται τὴν τύχη του στὰ χέρια τῶν σοσιαλιστῶν. Ἡ ἀλήθεια εἶνε πῶς ὁ Μὰκ Ντόναλ σχημάτισε κυβέρνηση ἔχοντας σιγουρη καὶ τὴν ὑποστήριξη τῶν Φιλελευθέρων τῆς Ἀγγλίας. Ἀλλ. τῆς τάξεως τῶν μικροαστῶν καὶ τῶν ἄλλων προοδευτικῶν στοιχείων ποὺ βρίσκονται ἀνάμεσα στὰ ἀριστερὸ τῆς παρατάξεως τῶν συντηρητικῶν καὶ στὸ δεξιὸ τῶν σοσιαλιστῶν.

Αὐτὸ τὸ πρᾶμα θἄνε ἕνα μεγάλο μπόδιο βέβαια στὴν ἀπόλυτη ἐφαρμογὴ τοῦ σοσιαλιστικοῦ προγράμματος τῶν ἐργατικῶν. Μὰ τὸ γεγονὸς ἐξακολουθεῖ νὰ μένει γεγονὸς, κὶ Μὰκ Ντόναλ κυβερνήση. Ἀπ' τὶς δηλώσεις τοῦ καινούριου Ἐγγλέζου πρωθυπουργοῦ ποὺ δημοσιεύτηκαν στὸν παγκόσμιο τύπο ἐκεῖνες ποὺ ἔχουν κυρίως διεθνὴ πολιτικὴ σημασία εἶνε: Πρῶτο. Ποὺ ἡ Ἀγγλία θἀναγνωρίσει ἀμέσως καὶ πανηγυρικὰ τὸ Σοβιετικὸ καθεστώς, καὶ θὰ δόσει ἐγκάρδια καὶ ἀνοιχτόκαρδα τὸ χέρι της στὴν Μπολσεβικικὴ Ρωσσία, ποὺ τόσα ὕπουλα καὶ πρόστυχα τόσα χρόνια τώρα πολέμησε ὁ παγκόσμιος ἀστικὸς τύπος νὰ τὴν παρουσιάσει στὸν ἁπλοϊκὸ κόσμο σὰν ἕνα κρίτος λῃστῶν, βιαστῶν καὶ δολοφόνων.

Κι' ἄλλα Κράτη βέβαια ἤρθανε κ' ἔρχουνται κάθε μέρα σὲ διπλωματικὲς κι' ἐμπορικὲς σχέσεις μὲ τὴ Ρωσσία. Μὰ ἡ Ἐγγλέζικη πολιτικὴ χειρονομία εἶνε ἡ πρώτη ποὺ γίνεται ἐγκάρδια, δίχως ἐπιφυλάξεις, μὲ ἀπόλυτη ἀναγνώριση καὶ πραγματικὴ συνεργασία.

Δεύτερο. Ἡ ἐργατικὴ Ἀγγλία δηλώνει μὲ τὸ στόμα τοῦ Ράμσεη Μὰκ Ντόναλ πῶς, θὰ χτυπήσει ἀλύπητα καὶ μ' ὅλο τὸν ὄγκο τῆς; κάθε κράτος ποὺ θὰ φανταστεῖ νὰ ἡγεμονεύσει μὲ τὸ στρατό του πάνου στὴν Ἐβρώπη. Πῶ, θὰ πάρει ἀπάνω της σοβαρὰ τὸ μεγάλο ζήτημα τῶν ξεφρενιασμένων ἐξοπλισμῶν ποὺ ρουφᾶνε τὸν ἱδρῶ τῆς ὀργατιᾶς γιὰ νὰ τὸν κάνουνε κανόνια καὶ ἀσφυξιογόνα. Πῶ, δὲ θἀφήσει τοὺς Γερμανοὺς ἐργάτες νὰ γίνουν σκλάβια τῆς Κεφαλαιοκρατίας τῶν γατόνων τους.

Αὐτὰ ὅλα εἶνε πράματα ποὺ φέρνουν ἀνακούφιση στὶς μάζες τῶν δυστυχισμένων λαῶν ποὺ οἱ βιομήχανοι μαζὺ μὲ τοὺς γαλονάδες τους μεταχειρίζουνται ὡς κρέας γιὰ τὸ κανόνι πρὸς ὄφελος μιᾶς ὀργανωμένης μειοψηφίας ἐκμεταλλευτῶν.

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα μας αὐτὲς οἱ ἐντολὲς τῆς Ἐγγλέζικης πολιτικῆς εἶνε μονάχα εὐεργετικές. Εἶναι ἕνα κράτος κουρασμένο, νικημένο, τραγουδισμένο ἀπ' ὀχτροὺς βαλκανικοὺς καὶ εὐρωπαϊκούς.

Ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Ἑλλάδας αὐτῆς ποὺ βρίσκεται σὲ ἀνάρρωση ἀτέκετα σήμερα ὁ Βενιζέλος μὲ πρόγραμμα κάθε ἄλλο παρὰ ἱμπριαλιστικό. Μὲ πρόγραμμα συμβιβασμοῦ καὶ εἰρηνευτικῆς συμφιλιώσεως. Ἡ Ἀγγλία τοῦ Ράμσεη Μὰκ Ντόναλ δὲ μπορεῖ παρὰ νὰ εἶνε μονάχα φιλικὸ ἀποκούμπι γιὰ τὸν εἰρηνικὸ δρόμο ποὺ ἔχουμε νὰ κάνουμε.

χναν τὶς λαγκαδιές, θὰ ξερρίζωναν δέντρα, θὰ γκρέμιζαν βράχους... Ξαφνικὰ μοῦ ἦρθε ἡ ἰδέα πῶς ἐκεῖ κάτου στὸν κάμπο καὶ στὰ ριζὰ τοῦ Περιστεριοῦ καὶ τοῦ δικοῦ μας λόφου, εἶνε σειρὲς τὰ χαρακώματα, πλῆθος οἱ κρυμμένες πυροβολαρχίες καὶ τάμπριδ γιομάτα στρατιῶτες δικούς μας, εὐρωπαίους καὶ βουργαρογερμανούς. Καὶ μοῦγινε ἡ πεποίθηση μὲς τὸ μυαλὸ πῶς τὰ τρομερὰ αὐτὰ πλοκάμια μὲ τὶς σαλιάρικες ἀνοιχτὲς ρουφῆχτρες, ποὺ ἔβλεπα τώρα τὸ ἑνωμένο δεμάτι τους νὰ καταχωνιάζεται μὲς τὴν ἀντάρα, δούλεβαν φριχτὰ ἐκεῖ κάτου στὸ βυθό, σουρουμάδηζαν χιλιάδες ἀθρώπους καὶ σύρματα καὶ ζᾶ καὶ κανόνια, τὰ δεμάτιαζαν σὰ μιὰ χούφτα ἄχερα, τἄκαναν ὅλα μαζὺ μιὰ βρώμικη ματωμένη ζύμη καὶ τὰ κολνοῦσανε, χτυπώντας τα στὶς πέτρες καὶ στοὺς γκρεμνούς. Ἀληθινὰ κυττάζοντας τὸ κοκκινόμαυρο ματσο τῶν πλοκαμιῶν, ποὺ κάτω ἀπ' τὸ γλιστερὸ πετοί τους κυμάτιζε καὶ κυκλοφοροῦσε ἡ ἀδάμαστη μυϊκὴ κίνηση, καταλάβαινα πῶς κάτου ἀπ' τὸ βουβὸ στρῶμα τῆς ἄσπρης ἀντάρας ἐνεργοῦσανε μὲ καταπληκτικὴ ὁρμὴ τὰ σερπετὰ ἐκεῖνα καὶ λιγερὰ μπράτσα. Κουλουριαζότανε καὶ τέντωναν, ἔπνιγαν καὶ μπάτσιζαν, δένανε καὶ δέρνανε, δουλεύανε μὲ ἀκούραστη μανία καὶ μὲ σίγουρη κίνηση. Κατόπι ξαφνικὰ ἔσπασε ὁ πάγος τῆς ὀρύας σιωπῆς κι' ἄκουσα ἀπ' τὰ βάθια τῆς βουβῆς θάλασσας ν' ἀνεβαίνουν κουφὲς καὶ πνιγμένες φωνές. Παρακάλια κλαψερά, στριγγλιὲς γιομάτες φρίκη, βόγγοι βραχνιασμένοι, τσιριχτὰ σκληροθανατισμένων ποὺ ξεψυχᾶνε, μὲ τὰ μάτια ὑπέρτατα στηλωμένα· ἕνα σουβλερὸ οὐρλιασμα ἀθρωπίσιο, ποὺ παγώνει τὸ αἷμα μὲς τὶς φλέβες σου. Οἱ φωνὲς ἀκουγότανε πότε ἀπομακρυνωμένες, πότε παραπονιάρες ξεσυρτές, πότε ἄγριες καὶ κοπαδιαστὲς σὰ νὰ λιώνανε κάτου ἀπὸ μιὰ μεγάλη πέτρα τὰ κεφάλια ἑκατὸ ἑκατὸ μαζωμένων ἀντρῶν.....

Ἀγαπημένη μου, σταματῶ ἐδῶ. Γράφοντας τὸ τελευταῖο τοῦτο τετράδιο ἤθελα μονάχα νἄχω γεμάτη τὴν ψυχή μου ἀπὸ τὴ θύμησή σου κιἀπ' τὴ θύμηση τοῦ ὄμορφου νησιοῦ μας. Τώρα μὲ φωνάζει ὁ λοχαγὸς νὰ πάρω τὸν ὁπλισμό μου καὶ νὰ πάω στὴ θέση μου, γιατὶ σὲ μισὴ ὥρα γίνεται ἡ ἐξόρμηση. Μὴν ἔχεις καθόλου φόβο γιὰ μένα. Σὲ δυὸ τρεῖς μέρες θὰ σοῦ γράψω ἐντύπωσεις ἀπὸ τὴ μεγάλη αὐτὴ μάχη. Εἶμαι γιομάτος τρομάρα γιαὐτὸ ποὺ πρόκειται νἀρχίσει ὕστερ' ἀπὸ μισὴ ὥρα. Γιομάτος τρομάρα καὶ φρίκη. Μὰ ξαίρω πῶς θὰ πολεμήσω τοὺλάχιστο σὰν τοὺς ἄλλους. Εἶνε ἕνας ἐγωϊσμός, ποὺ τὸν λέμε φιλότιμο ἢ περηφάνεια καὶ δὲν ξαίρω τί ἄλλο. Λοιπὸν ὅσο εἶνε πολὺ γελοῖο αὐτό, ἄλλο τόσο εἶνε πολὺ δυνατό. Μπορεῖ κανένας νὰ κάνει θάματα, ἐνάντια στὶς πεποιθήσεις του, μόνο γιὰ νὰ μὴ φανεῖ κατώτερος ἀπ' τὸν τάδε μπαρμπέρη ἢ αὐγουλᾶ ποὺ ἔχει στὴ διμοιρία του. Αὐτὸ σημαίνει πῶς ἀκόμα δὲ γένηκα ἀρκετὰ ἀντρεῖος ἀντίκρυ στὸν Ἑαυτό μου. Καθόλου παράξενο. Ὡς τόσο γιάσου κι ὀρεβουάρ.»

—

Ἐδῶ σταματάνε τὰ χειρόγραφα τοῦ λοχία Ἀντώνη Κωστούλα ποὺ τόνε βρήκαμε σκοτωμένο ὅπως εἴπαμε στὴν ἀρχὴ τοῦ βιβλίου. Γνρεύουμε συμπάθειο ἀπὸ Κείνη ποὺ γιὰ χατήρι της γράφτηκαν, ἂν τὰ τυπώσαμε δίχως κἂν τὴν ἄδεια τοῦ δυστυχισμένου των συγγραφέα. Ἐλπίζουμε πῶς θὰ μᾶς τὸ συχωρέσουνε κ' οἱ δυό τους. Τὸ κάναμε πιστεύοντας πῶς τὸ ἐνδιαφέρο ποὺ παρουσιάζουν αὐτὰ τὰ χειρόγραφα, ξεφεύγει πιὰ ἀπ' τὸ στενὸ κύκλο μιᾶς Ἀγαπημένης γυναίκας, κιἀπλώνεται πρὸς τὴ μεγάλη, τὴν πονεμένη Ἀνθρώπινη ψυχή, ποὺ ἕνα μόριό της ἦτανε κιὸ κακομοίρης ὁ λοχίας Κωστούλας.

(Τέλος)

ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ ΤΑ ΣΙΓΑΡΕΤΤΑ ΦΑΜΑ & ΑΣΤΡΟΝ ΑΠΟ ΚΑΠΝΑ ΑΓΡΙΝΙΟΥ

ΚΑΜΠΑΝΙΕΣ

ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ

Ὁ Βενιζέλος κάλεσε σὲ ἐπίσημη συγκέντρωση ὅλους τοὺς παλιοελλαδίτες ἀρχηγοὺς τῆς ἀντιπολιτεύσεως, κ' ἔκανε μιὰ μακρυὰ συζήτηση μαζύ τους, γυρεύοντας τρόπο συνεννοήσεως. Φανταστῆκε πὼς μποροῦσε νὰ νεβεβήσει ὅλον αὐτὸ τὸν ἀμαρτωλὸ πολιτικὸ κόσμο ἀπ' τὸ ἐπίπεδο τῆς στενοκέφαλης καὶ καταστρεπτικῆς ἀντιδράσης ποὺ βρίσκουνταν ὥς τώρα, στὸ τίμιο καὶ προοδευτικὸ ἐπίπεδο τῆς λογικῆς τῆς φρόνησης: Ἀντιπολίτευσης. Ἡ κουβέντα αὐτὴ τοῦ Βενιζέλου καὶ τῶν Βασιλικοκωσταντινικῶν δημοσιεύτηκε φαρδιὰ πλατιὰ ἀπ' τὰ στενογραφημένα πρακτικά. Ὅποιος τὴ διαβάσει θὰ κουνήσει τὸ κεφάλι του μὲ θλίψη καὶ μὲ ὀργή. Οἱ ἄθρωποι αὐτοὶ βρίσκουνται ἀκόμα στὴν ἐποχὴ τοῦ φαγητοῦ Νοέμβρη. Ἀκ' τὴ μέρα ποὺ ἔκανε ἀπὸ τὸ ἀφόνι τῆς «ἐμπιστοσύνης» τῆς Ἑλλάδος τοῦ Διλιγιάνη κ' Ρούφη ἀπ' τοῦ Σεφὲρ ἔφερε σκωτεινὰ στὰ χέρια του ἕνα ἔκφυλο Μονάρχη γιὰ νὰ παρουσιάσει στὰ μεθυσμένα χέρια του τὸν πλοῦτο καὶ τὸ αἷμα τοῦ Ἔθνους καὶ τὴν ὕπαρξη ὁλάκαιρου τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὤ; τὰ σήμερα, ἀποδείχτηκε πὼς οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ποὺ πήγανε στὴν προσκύνηση τοῦ Βενιζέλου δὲν εἴδανε τίποτα, δὲν ἄκουσαν τίποτα, δὲν αἰσθανθῆκαν τίποτα. Μὲ τὰ περιφημα πρακτικὰ αὐτῆς τῆς συνομιλίας βλέπει κανέας πὼς γιὰ ὅλο αὐτὸ τὸ πολιτικὸ σκυλολόϊ ἡ Ἑλλάδα σταματᾶ στὴ Λαμία. Ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα καιρὸ δὲν τοὺς κάγεται. Δὲν ὑπάρχει τίποτ' ἄλλο. Δὲ θέλουν νὰ ὑπάρχει τίποτ' ἄλλο. Δὲν ἀναγνωρίζουν τίποτ' ἄλλο.

Οἱ πρόσφυγες δὲν εἶνε κἂν Ἕλληνες. Δὲν πρέπει νὰ χαροῦνε ψῆφο. Ἐμεῖς οἱ ἄλλοι δὲν ἔχουμε δικαίωμα νὰ χαροῦμε γνώμη γιὰ τὴν τύχη μας, γιὰ τὴ ζωή μας, γιὰ τὴ λευτεριά μας τὴν Ἐθνική. Πρέπει νὰ γίνουν νέες ἐκλογές, μὲ τὸν τρόπο ποὺ θὰ θελήσουν αὐτοί. Ἡ πλειοψηφία τῶν ἐκλογῶν τοῦ περασμένου Δεκέμβρη δὲν ἔχει καμμιὰ σημασία ἀφοῦ δὲν εἶνε δικιά τους. Δὲν ἀναγνωρίζεται. Δὲν εἶνε ἐν τάξει. Ἀνεγνωρίζουνταν κ' ἤτανε ἐν τάξει καὶ παρατάξει τότες ποὺ τὴν ἔκαναν οἱ ψηφοφόροι Τοῦρκοι κ' οἱ Ἑβραῖοι. Τότες ποὺ οἱ Ἕλληνες Ὑπουργοὶ χρησιμεύαν γιὰ ἐπίσημοι γραμματοκομάτοι τῆς Ψηλῆς Πύλης καὶ Τούρκων βουλευτῶν. Ἔχουμε ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στὸν πατριωτισμὸ καὶ στὴν πολιτικὴ ἀξία τοῦ Βενιζέλου. Γιαὐτὸ πιστεύουμε πὼς τὴν πρόσκληση αὐτὴ ποῦκανε στοὺς ἐξωβουλευτικοὺς ὀχτροὺς τῆς Ἑλλάδας, τὴν ἔκανε γιὰ νὰ βεβαιωθεῖ ἀκόμα μιὰ φορὰ γιὰ τὴν μενιδιάτικη μανταλιτὲ ὅλων αὐτῶν τῶν λυσσασμένων σκυλιῶν καὶ γιὰ νὰ τὴν ἐπιδείξει καὶ στὸ πανελλήνιο. Γιατὶ τοὺς ἤξερε καλὰ κ' ἀπὸ πρίν. Ἤξερε πὼς κιὰ βασιλισμός τους ἀκόμα, ποὺ τόνε κανανε ἀπάγγελμα, δὲν εἶνε κἂν ἐνδήλωση ὁρισμένης πολιτικῆς ἰδεολογίας. Ἕνας βασιλιᾶς π. χ. ποὺ ὑφρνιούτανε νὰ τοῦ, χρησιμέψει γιὰ κομματικὴ φῶρμα, θὲ θὰ τοὺς ἤτανε καθόλου ἀγαπητός. Θὰ τοὺς ἔκανε μονοκοπανιᾶς ἀντιβασιλικούς.

Γιαὐτοὺς ἕνα πρᾶμα εἶνε ἐνδιαφέρο κ' ἔχει σημασία. Νάχουνε στὰ χέρια τους τὴν Λύλη ποὺ θὰ τῆς γλύφουνε τὰ πόδια, μὲ τὴ συμφωνία καὶ αὐτὴ νὰ σκαρφίζει μὲ τὴν πορφύρα τῆς ἀπ' τὰ μάτια τοῦ δημόφωτου χωριάτη τὰ χέρια τους ὅταν θὰ βουτᾶνε στὸ Τσμεῖο. Μὲ τὴν Λύλη ποὺ νὰ τὰ μοιράζουνε συντροφιὰ μαζύ τῆς, κατὰ τὴ μέθοδο τοῦ Δημογιάννη πέρας. Μεγαλειότατε, ἀποδοχὲ, πρόκες γιὰ τὰ θηλυκά σου, ἀποζημίωσε γιὰ τὴν ἐξορία σου, χτήματα τοῦ δημοσίου, χαρτζιλίκια δέξε καὶ φέσια. Περνοῦμε καὶ μεῖς ἀποζημιώσεις, ψυχές, δδύνες, μερίδιο στὸν προϋπολογισμό, θέσεις στὸ Στρατὸ καὶ στὸ Δημόσιο, κρομήθιες, μανοούπια, διεχαρήσεις.

Μὰ οἱ γολονάδες ποὺ τοὺς παραδίνουνε τὴ ζωὴ καὶ τὴν τιμὴ τοῦ Στρατοῦ εἶνε κούτσουρα, τοῦβλα, σαπιοκοιλιές! Δὲν πειράζει. Μὰ τὰ Ὑπουργεῖα ἔγιναν γκαρσονιέρες, ἡ Βουλὴ ὀρφανοτρόφο, ὁ Στρατὸς κοπάδι! Τίποτα. Μὰ τὸ ἔθνος ἀγκρεμίζεται. Δὲν ἔχει σημασία. Μὰ ἔκαμε κομμάτια κ' ὅμως σφαζεται, καίγεται ρημάζεται, ξεφτιζώνεται! Ὄχι ἀδερφέ! Ἀλλὰ μᾶς πέρνουνε ἡ Μικρασία, ἡ Θράκη, κινδυνεύουν τὰ Νησιά, φεύγει ἡ Μακεδονία! Τόσο τὸ καλύτερο. Θὰ ξαναγυρίσουμε στὰ παλιά. Ἐμεῖς κέμεῖς· Ἔρδε Κωνσταντίνο.

Μιὰ φορὰ τὸ Μενίδι κ' ὅλοι οἱ γαλατάδες τῆς Ἀττικῆς θάπομείνουν γιὰ νὰ συνεννοούμαστε περίφημα εἰ τὴν μητερακήν μας γλῶσσα! Ὕστερ' ἀπ' τὴν πανηγυρικὴ αὐτὴ βεβαίωση πὼς; οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες τῆς φίρμας τῆς «Ἑσπερινῆς» καὶ τοῦ «Σκρίπ» εὑρίσκονται στὸ ὕψος τῆς ἐγκληματικῆς παλιπορφοπιᾶς; ποὺ βρισκούτανε πρὶν ἀπ' τὴν καταστροφὴ τοῦ 22, μᾶς φαίνεται πὼς ὁ μόνος δρόμος ποὺ ἀπόμεινε στὸ Βενιζέλο εἶνε:

1ο) Νὰ γνωρίσει ὅλους αὐτοὺς τοὺς δορυβοποιοὺς ἡγέτες τῆς ἀντιδράσεως.

2) Νὰ ριχτεῖ μὲ τὰ μοῦτρα στὴν ἐσωτερικὴ ἀνασύνταξη καὶ στὴν ἐξωτερικὴ εἰρήνευση. Νὰ ξαναφέρει στὴν Ἑλλάδα τὴ διοίκηση τοῦ 10 μὲ 15. Καὶ νὰ κάνει ἐκλογὲς μονάχα ὅταν ὅλος αὐτὸς ὁ λαὸς ποὺ ἀποτελεῖ σήμερα ἀκόμα τὴν πλειοψηφία τῆς Παλιᾶς Ἑλλάδας ἀνοίξει ἐπὶ τέλους τὰ μάτια του καὶ δώσει μιὰ μεγαλοπρεπῆ κλωτσιὰ μὲ τὸ τσαρούχι του σ' ὅλους αὐτοὺς τοὺς ντενεκεδοχαρούτες. Τότες αὐτοὶ μὲν θ' ἀπομείνουν νεκρὲς μονάδες δίχως σημασία, ἐμεῖς δὲ οἱ νεοελλαδίτες θὰ ξανοιξοῦμε τὰ σημεῖα τῆς ψυχικῆς ἑαφῆς μὲ τὴ σημερινὴ παλιοελλαδίτικη ἀντιδραστικὴ πλειοψηφία ποὺ χρόνια τώρα ἔχουνε χαθεῖ ἔχουνε σπάσει πιὸ, κι' οὔτε βαζούμαστε γιὰ τὴν ὥρα νὰ τὰ ξανασυνδέσουμε.

Ο ΦΟΡΟΣ ΤΩΝ ΡΑΓΙΑΔΩΝ

Τὸ ξαναφωνάζουμε ἀκόμα μιὰ φορά. Πολλέ! ο. Ἐλάτε νὰ καταργήσουμε τὸ φόρο τῶν ψαριῶν. Εἶνε στὸ χέρι μας. Εἶνε ἕνας νόμος ποὺ μόνο σὲ μᾶς τὸν ἔχει ἄφσει τὸ κράτος ἐπειδὴ δὲ διαμαρτυρηθήκαμε ποτὲ γιὰ τὸ ἄδικο. Εἶνε ἕνας φόρος ποὺ δὲν εἶνε μὲς στὴν γενικὴ φορολογικὴ νομοθεσία τοῦ Κράτους. Εἶνε ἕνας φόρος ρημαδιόκος, τουρκικός, ποὺ ἐξακολουθεῖ νὰ μᾶς κλέβει τὴν τρυφερή μας χαρὰ γιὰ τὴ ἀφοῦμε χαρὰ νὰ μᾶς τὴν κλέβει. Ἂς γίνει μιὰ ἐνέργεια ἀπ' ὅλα τὰ Σωματεῖα, ἀπ' ὅλους τοὺς Συλλόγους τοῦ Νησιοῦ, ἀπ' ὅλες τὶς Ἑνώσεις. Ἂς ἀναλάβει τὴν πρωτοβουλία ὁ Δῆμος νὰ συγκαλέσει μιὰ συνεδρίαση τῶν προεδρείων τῶν Συλλόγων. Ὁ δημοτικὸς φόρος δὲν ἔχει νὰ κάνει τίποτα. Ἂ διπλασιαστεῖ μιὰ στιγμὴ. Μὰ ἄ, ξυπνήσουν λοιπὸν οἱ ἐργάτες μας. Ἂς ξυπνήσουν τὰ Σωματεῖα τους. Ἂς μιλήσει ὁ φτωχὸς λαός. Ἂς κινηθοῦνε οἱ ἐφεδρικὲς Ἑνώσεις. Ἂς γίνει ἕνα ψήφισμα δπογραμμένο ἀπ' ὅλες τὶς λαϊκὲς ἀντιπροσωπίες. Καὶ ἄ, ὑποβληθεῖ στὴν Ἀθήνα μέσο τῆς ὁμιλίας τῶν βουλευτῶν μας. Ἂς ἐπιμένουμε ὥς ποὺ νὰ φύγει ἀπ' τὸν τόπο μας αὐτὴ ἡ φαγκαλιὰ ντροπὴ, αὐτὴ ἡ φορολογία τοῦ λαοῦ μας, ποὺ ὅσο μένει γιὰ νὰ τὸν βυζαίνει τὸν ἀποδείχνει σκλάβο, δίχως συνείδηση τῶν δικαιωμάτων του, δίχως γνώμη γιὰ τὰ ζητήματα ποὺ ἀφοροῦν τὸ ψωμί του, δίχως κοινωνικὴ ἀλληλεγγύη γιὰ τὰ πιὸ σπουδαῖα ἀπ' τὰ συμφέροντά του!

ΑΛΛΑ ΜΕΛΕΤΑΝ ΤΑ ΒΟΔΙΑ..

Ξαναδόθηκε σὲ μιὰ ντόπια φημερίδα τὸν ἀξέχαστον ἐκεῖνο Βασιλακάκη νὰ αὐτοπαινέται μὲ μιὰ ἀνταπόκριση ἀπ' τὴν Ἀθήνα.

Ἐκεῖ μέσα διηγεῖται εἰς τὸ Νοῆμον Κοινὸν καὶ τὴν Γενναίαν Φρουρὰν τῆς Λέσβου πὼ,... πῆγε κ' ἔκανε βόλτα στὸ Βενιζέλο, κι' ὁ Βενιζέλος λίγο ἀκόμα καὶ θὰ τεφτε στὴν ἀγκαλιά του ξεφωνίζοντας μὲ δάκρυα καὶ μανιφυλήματα:

— Ἀχ! κύριε Βασιλακάκη! Πῶς θὰ τὸ νταραντίξω αὐτὴ τὴ φορὰ νὰ μὴ σὲ βλέπω στὴ Βουλή! Ποιός θὰ μιλήσει πιὰ γιὰ τὴν ψῆφο τῶν γυναικῶν;! Ἀσσαχ αὐτὸ δὲ θὰ μπορέσω νὰ τὸ βαστίξω ὥ, τὸ τέλος! Ἀχ!—βοχ!

Ὁ κ. Βασιλακάκης ἐννοεῖται πὼς τὸν παρηγόρεσε ὅσο μποροῦσε, καὶ τὸν παρακάλεσε μὲ θρήνους νὰ συχωρέσει τοὺς Μυτιληνιοὺς ποὺ τόνε μαύρισαν γιατί... δὲ θὰ τὸ ξανακάνουν.

Καὶ ἡ μὲν ἀνοστη αὐτὴ καὶ χοντροφκιασμένη αὐτοδιαφήμιση σημαίνει πὼς ὁ κ. Βασιλακάκης συλλογίζεται:

— Κάτι θὰ γίνει. Ἐκλογὲς μοῦ μυρίζουνται. Ἂς ἀγωνιστοῦμε πωσοῦμε. Ὅσοι ὅμως Μυτιληνοὶ τὴ θυμήσαν συλλογίζονται: Ἀ δι βόλε. Μὰ δὲν ἔπεσε κοπὸν ἀκόμα δεύκα ὁ κ. Χρῆστος;

ΔΗΛΩΣΗ
ΓΙΑ ΜΙΑ ΠΑΡΕΞΗΓΗΣΗ

Στὸν περασμένο ἀριθμὸ τῆς «Καμπάνας» σὲ αὐτὴ ἐδῶ τὴ σελίδα σελήσαμε νὰ ἐνεκρυνόσουμε καὶ νὰ ἐπιστηρίξουμε τοὺς νέους δικηγόρους μας. Μεταχωρίστήκαμε τὴ φράση «ἐπεραστικοὶ πλιατσικολόγοι» λέγοντας πὼς οἱ νέοι μας δικηγόροι δὲν εἶνε τέτοιοι. Πῶς τώρα μερικοὶ παλιοὶ καὶ νέοι δικηγόροι πήρανε ἀπάνω τους τὴ φράση ποὺ γράφτηκε δίχως νὰ ποτείνεται σὲ κανέναν, αὐτοὶ κ' ἡ σοφία τους μονάχα τὸ ξέρουν.

ΕΝΑΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ

Πρόκειται γιὰ μιὰ «Καμπάνια» τοῦ προηγουμένου φύλλου μας, μὲ τὸν τίτλο «*Οἱ νέοι δικηγόροι μας*», ποὺ μαυαμε πὼς εἶχε ἀποτελέσματα ὁλότελα ἀναπάντεχα καὶ καταπληκτικὰ καὶ παραξένα. Δηλαδὴ προσκαλέσηκαν σὲ ἔκτακτη συνεδρίαση ὅλα τὰ μέλη τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου ἀπὸ ἕνα δυὸ παλιοὺς δικηγόρους.

Σὰ μοζεντήκαν ὅλοι μάθανε πὼ, ἡ πρόσκληση τοὺς ἔγινε γιὰ νὰ λοβουνε γνώση ἑνὸς γεγονότος ποὺ εἶχε κοσμοϊστορικὴ σημασία γιὰ τὸ δικηγορικὸ Σῶμα. Καὶ τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἤτανε ἡ κατεπαγμένη ἔκκλησή «Καμπάνια» ποὺχε ματαδικὸ σκοπὸ νὰ κάνει τοὺς Λεσβίους, νὰ προσέξουνε σὲ μίαν ἀδικία ποὺ γίνεται στοὺς νέου, δικηγόρους μας, ποὺ βρήκανε μὲς τὸν τόπο τους ὅλα τὰ πόστα τοῦ ἐπαγγέλματός τους, πασμένα ἀπὸ ξένους, σὲ σημεῖο ποὺ νάνε προβιβιματική ἡ ζωή τους μὲς τὸ σπίτι τους. Βάλανε τὸ λοιπὸν κάτου τάρθράκι μας οἱ δικηγόροι, βάλανε καὶ τοὺς πανδέκτας ἀπ' τὴν ἄλλη, κάβρχσαν νὰ τὸ ψαχουλιβουνε γραμμὴ πρὸς γραμμὴ γιὰ νὰ βροῦνε ἕνα νομικὸ πασσιμο κοὺ νὰ τὸ στείλει τὸ λιγο λίγο στὸ κακουργοδικεῖο. Κ' ἐπὶ τέλους τσάκωσαν τὴν κατακαημένη τὴν «Καμπάνια» μας ἀπ' τὴν οὐρὰ της! Χρᾶρ! Βρέθηκε τὸ σῶμα τοῦ ἐγκλήματος καὶ... οὐκέτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων. Νάτηνε τώρα ἡ ἔνοχη οὐρίτσα ποὺ θὰ περίσσα ἀπ' τὸ πρωτόφρο: «ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ πλιατσικολόγοι —οἱ ντόπιοι ἔφεδροι δικηγόροι —ποὺ μεθαύριο θὰ πᾶνε ἄλλοῦ νὰ **πορεύθεύουν εἰς βάρος τῆς ἀφέλειας τοῦ τόπου μας**». Αὐτὴ εἶνε ἡ οὐρίτσα. Τήνε τσακωνε ἕνας πρωτεξάδελφος τῆς Θέμιδος καὶ τὴν παρουσίασε ἀλιοτρέμουλη μπροστὰ στὸ σύνολο τῶν δικηγόρων μας!

ΚΑΙ ΔΙΓΟ ESPRIT DE CORPS!

Αὐτὴ ἡ φρίση, λέει, ἔχει μέσα φρ.χιὲ κατηγορίες ἐνάντια σ' ὅλους τοὺς ξένους δικηγόρους ποὺ ζοῦνε ἀνάμεσά μας. Ἐμεῖς τὴ βάλαμε κάτου, τὴν κυτάξαμε καὶ τὴν ξανακυτάξαμε. Καὶ δὲ βρίσκουμε ἀκόμα νὰ λέει τίποτα κακὸ οὔτε γιὰ τοὺς παλιοελλαδίτες δικηγόρους οὔτε γιὰ τοὺς Περσοβιανοὺς συναδέλφους τους, οὔτε γιὰ τοὺς παλιοὺς, ντόπιους. Λέει μονάχα γιὰ τοὺς νέους πὼς **δὲν εἶνε** περαστικοὶ κ. τ. λ.

Ὅτι οἱ μὴ ντόπιοι κ' οἱ μὴ ἔφεδροι δὲ μᾶς κάνουνε τὸ χατήρι νὰ μᾶς δόσουνε τὴν ἄδεια μήτε νὰ ποινέσουμε τοὺς ντόπιους τοὺς ἔφεδρους δικηγόρους; Αὐτὸ θὰ εἶνε πρατίκουστο! Ἐκεῖνοι ποὺ πρότειναν στὸ Δικηγορικὸ Σύλλογο νὰ γίνει μήνυση ἐνάντια στὴ «Καμπάνα» γόρεψαν κ' τυλίξουνε τὴν ἀλόιτεα τῶν ἐπιστημόνων μὲ τὸ ταπίτι τῆς συναδελφικῆς ἀλληλεγγύης. Μὰ πῶς; Ἴσως ἐπειδὴ στὴν ἴδια «Καμπάνια» μέσα χτυπούσαμε τὴ φαύλη πολιτικὴ ἐργασία ποὺκανε στὸν τόπο μας ὁ Κωνσταντινικὸς Λιακόπουλος (ποὺ ἔτυχε νάνε καὶτὸς δικηγόρος) μὲ τὴ φημερίδα του;

Μὰ γιὰ νὰ δοῦμε. Εἶνε τάχαμὴ θεία τὸ esprit de corps ποὺ χρησιμέψε γιὰ νὰ δικαιολογήσει τὴν ἔχαχτη συνεδρίαση τοῦ Συλλόγου τῶν Δικηγόρων; Τὸ ἀπάγγελμα λοιπὸν τοῦ, ἑνώνει τόσο τρυφερὰ ὅλους ὥστε νατοὺς κάνει ἔτσι ἐξαιρετικὰ εὐαίσθητους, γιὰ κάθε τι ποὺ παραβαίνει τὴν Μενιδιάτικη ἀποστολὴ τοῦ κ. Λιακόπουλου ἀνάμεσά μας; Μὰ ὄχι. Ἂς λείψουν οἱ μικροπονηρίες καὶ τὰ τερτίπια. Δὲν εἶνε ἡ συναδελφικὴ ἀλληλεγγύη, ποὺ μὲ ἴαρη συγκίνηση ἐπικαλέσθηκε ὁ πρόεδρος (;) τοῦ Συλλόγου, ἐκεῖνο ποὺ κάνε τὸ δικηγορικὸ συναγερμὸ τῆς περασμένης βδομάδας. Τὸ esprit de corps δὲ συχνάζει τόσο πολὺ στὶς συνεδριάσεις τοῦ Δικ. Συλλόγου τῆς πόλεώς μας. Ποῦ πῆγε λοιπὸν καὶ τρύπωσε αὐτὸ τὸ esprit ὅταν οἱ μετανοεμβρανοὶ καταδιώκανε τὸν κ. Καλλιγιάνη; Ποῦ χίζευε αὐτὸ τὸ esprit ὅταν ὁ κ. Εὐρυπαῖος ἔδιωχνε μπροστὰ στοὺς κλητῆρες του ἕνα δικηγόρο ποὺ πῆγε νὰ σώσει ἀπ' τὸ ξεσπίτωμα δυὸ κοπέλλες καὶ μιὰ γρηὰ πρόσφυγες; Ποῦ ταξίδευε στὸ ζήτημα τοῦ κ. Γιαννοπούλου Τί μᾶς γινούτανε ὅταν ἕνας ἄλλος δικηγόρος καὶ κατόπι συμβολαιογράφος ἐμπλοκαρίστο ἀπ' ὁλάκερη τὴ Μυτιλήνη κ' ἔπρεπε τὰ βρεγμένα κ' ἔφευγε; Τί καπνὸ φουμάριζε αὐτὸ τὸ espris de corps. ποὺ βάρεσε τὸ δικηγορικὸ συναγερμὸ τῆς περασμένης βδομάδας, τότες ποὺ ὁ κυθμένος ὁ κ. Λιακόπουλος, ὁ δικηγόρος, ἀναγκαζόταν ὅπως λέει νὰ πακεταριστεῖ μέσα σὲ μιὰ μεγάλη κάσσα, καὶ κατόπι ὁδηγούτανε στὸ φρέσκο;

ΝΑ ΤΙ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ

Ἂς ἀφήσουμε τὸ λοιπὸν αὐτὰ τὰ γκεβεζελίκια. Εἶνε κατάλληλα διὰ τὰ πολὺ μικρὰ παιδία τῆς «Διαπλάσεως». Τὸ γεγονὸς εἶνε τοῦτο ἐδῶ. Τοὺς δικηγόρους μας τοὺς μοζεψαν ἕνα δυὸ ξένοι συνάδελφοί τους γιατὶ στενοχωρέθηκαν μὲ τὴν ἐκστρατεία ποὺ κάνουμε ὑποστηρίζοντας τοὺς ντόπιους καὶ τοὺς ἐφέδρους. Στενοχωριοῦνται ἕνα δυὸ κύριοι γιατὶ μέσα στοὺς νέους δικηγόρους μας βλέπουν μερικοὺς ποὺ θὰ τοὺ; φᾶνε τὸ μάτι ἐνεργελμαικῶς. μόλις ὁ τόπος μας κατεβεῖ πὼς εἶνε τοῦλάχιστο ἐξ ἴσου καταρτισμένοι ἐπιστημονικὰ κ' οἱ καινοῦριοι ὅσο κ' οἱ παλιοί, μόνο ποὺ οἱ νέοι δουλεύουνε μὲ περισσότερη ὄρεξη γιὰ νὰ χτισουνε τὸ μέλλον τους, μὲ λιγότερους παράδες, καὶ μὲ μεθόδους καθαρὰ ἐπιστημονικές, μόνο ἐπιστημονικές, τίποτ' ἄλλο ἀπὸ ἐπιστημονικές. Συνεννοούμαστε; Στοὺς ξένου, στοὺς παλιοὺ, δὲ συμφέρει βέβαια αὐτὴ ἡ ἀμάδα τῶν νέων ἐπιστημόνων ποὺ κατέφθασε μόλις ἔβαλε χάμου τὸ σπαθὶ τοῦ ἀξιωματικοῦ καὶ τὸ πιλίκιο τοῦ ὁπλίτου. Ἔχουνε δίκιο κιοῦτοι. Εἶνε τὰ γερατειὰ ποὺ τραβᾶνε τὸ μοιραῖο δρόμο τῆς δύσης. Διπαιωμά τους νὰ ἀμύνουνται. Μὰ καὶ στοὺς νέους δικαίωμα ἐξ ἴσου ἀναφαίρετο εἶνε νὰ ὁρμοῦν γιὰ τὴν ἐπικράτηση. Εἴμαστε τὸ δυνατὸ κῦμα τῆς νιότης ποὺ ὁρμησε μὲ, ἀπ' τὸ χαράκωμα γιὰ νὰ σαρώσει ὅλα τὰ παλιὰ συστήματα καὶ νὰ γκρεμίσει ὅλες τὶς συνθῆκες ποὺ μυρίζουνε μούχλα. Στὴν «Καμπάνια» μας μιλήσαμε γιὰ τύπους πλιατσικολόγων ποὺνε περασμένοι ἀέναν τόπο. Θὰ μπορούσαμε τὸ ἴδιο νὰ μιλήσουμε γιὰ ἄλλα πολλὰ ἄτοπα καὶ ἀναρμόστα ποὺ πέφτουν στὰ μάτια μας, γεγονότα δηλαδή. Καὶ θὰ τὰ λέγαμε ὅλα αὐτὰ μόνο καὶ μονάχα γιὰ νὰ ποῦμε πὼς οἱ ἔφεδροι δικηγόροι μας δὲν εἶνε τέτοιοι.

ΜΕ ΤΗΝ ΑΔΕΙΑ ΤΟΥ κ. ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Ἂς ἐπιτρέψει παρακαλοῦμε, στὰς ἀρχὰς τοῦ 1924, ὅταν Ἐργατικὴ Κυβέρνηση διοικεῖ τὴν Ἀγγλία καὶ στὴν Ἀθήνα μιλᾶνε πολὺ περὶ λαϊκῆς ἐλευθερίας ἂς μᾶς ἐπιτρέψει κ' ἐμᾶς ὁ κ. Πρόεδρος (;) τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου νἄχουμε τὴν ἐλευθερία τοῦ τύπου καὶ νὰ γράφουμε σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμα τῆς ἐφημερίδας μας ποὺ φαρδιὰ πλατιὰ τὸ δημοσιέψαμε στὸ πρῶτο της φύλλο. Ἔχουμε τὴ γνώμη πὼ, Η ΛΕΣΒΟΣ ΕΧΕΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΝΑ ΘΡΕΨΕΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ. Αὐτὸ εἶνε τὸ κήρυγμά μας καὶ ἀγωνιζούμαστε νὰ τὸ βάλουμε στὴν ψυχὴ τοῦ πλήθους. ΕΧΟΥΜΕ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ **πάνου σαὐτὸ τὸ χῶμα ποὺ μᾶς ἔσπειραν οἱ γονεῖς μας.**

Τὰ γυρεύουμε τώρα ποὔρθαμε. Καὶ θὰ τὰ πάρουμε. Μὲ τὴν ἠθικήν μας μὲ τὴν ἀξία μας, μὲ τὸ σπαθί μας. Στείλαμε ἤδη τοὺ; διαλεχτούς μας μὲς τὴ βουλή. Κυτάξετέ τους, καὶ παραβάλετέ τους μόλου; τοὺς ἄλλους. Εἶνε ἕνας κ' ἕνας. Τίμιοι, ἄξιοι, καὶ νέοι. Ἔτσι ἔχουμε σκοπὸ νὰ κάνουμε σόλες τὶς κοινωνικὲς ἐκδηλώσεις, σόλα τὰ ἐπαγγέλματα, σόλες τὶς καρριέρες. Θὰ ὑποστηρίξουμε καὶ θὰ βοηθήσουμε νἀνεβοῦνε στὴ θέση ποὺ πρέπει ὅσου ἀπὸ μᾶς εἶνε ἄξιοι. Ὅσου; εἶνε οἱ ἀντιπροσωπευτικοὶ τύποι τῆς δημιουργικῆς πνοῆς ποὺ κουνᾶ τὴ μαζα τῶν ἰδεολόγων ποὔνε μὲς τὴ τάξη μας κι' ἔξω ἀπ' τὴν τάξη μας.

Αὐτὴ τὴ φορὰ ἔτυχε νὰ μιλήσουμε γιὰ τοὺ; νέους μας δικηγόρους βλέποντας πὼ; πολὺ; κόσμος τοὺς παραβλέπει, μονάχα ἐπειδὴ εἶνε ἀφιονισμένος ἀπ' τὴν ἄρρωστη πνοὴ ποὺ σάπια καθεστῶτα καὶ συστήματα καὶ ὄργανα φύσηξαν ἀπάνω του τὸν καιρὸ ποὺ ἡ χώρα πολεμοῦσε. Ἂς μὴ φοβοῦνται οἱ ξένοι κ' οἱ παλιοί Ὅσοι ἀπ' τοὺ; νέου; δὲν ἀξίζουν, θὰ μείνουν στὸ περιθώριο σ' ὅλη του; τὴ ζωή. Οἱ ἀξίες θὰ ξεπεταχθοῦν. Θὰ θριαμβεύουνε καὶ θὰ ἐπιβληθοῦνε. Πρέπει ὅμως ὁ τόπος νὰ μὴν παραβλέπει καὶ πὼς ἔχει παιδιὰ δικά του, δικηγόρους νέους καὶ τίμιου; ποὺ χρωστᾶ νὰ τοὺς προτιμᾶ γιὰ τὶς δουλιές του στὰ δικαστήρια. Αὐτοὶ θέλουνε ὑποστήριξη γιὰ νὰ ζήσουνε, γιὰ νὰ μπορέσουνε νὰ δείξουνε τὶς ἱκανότητές τους, γιὰ νὰ φανεροθοῦνε.

Οἱ ὑποχρεώσεις αὐτὲς τῶν Λεσβίων ἀντίκρυ στοὺς νέου; δικηγόρους μα; εἶνε καθαρὲς καὶ νέτες. Δὲν πρέπει νὰ τοὺς ἀφίνουνε νὰ ὑποφέρουνε, δὲν πρέπει νὰ τοὺς ἀποκαρδιώνουνε, δὲν πρέπει νὰ τοὺς ξενιτεβοῦνε γιὰ νὰ βγάλουν τὸ ψωμί τους ἀλλοῦ, ὅπου πολλοὶ ἀνεδείχθηκαν, τὴ σιγμὴ ποὺ ξένοι τρῶνε τὸ ψωμὶ ποὺ βγάζει ὁ τόπος τους, τὸ ψωμὶ ποὺ τοὺ, ἀτίμησε. Τὴ σιγμὴ ποὺ ἄλλοι κάνουνε λεφτὰ στὴν πατρίδα τους; προσφέροντας ὑπηρεσίες ποὺ κιαὐτοὶ θὰ τὶς ἔκαναν τὸ ἴδιο καὶ καλύτερα, μονάχα.... πιὸ φτηνὰ ἀπ' τοὺς ξένους. Καλοῦμε ὅλες τὶς κοινότητες τοῦ Νησιοῦ. Καλοῦμε ὅλες τὶς Ἑνώσεις τῶν Ἐφέδρων νὰ μὴ δίνουνε τὶς ὑποθέσεις τους σὲ ξένους. Ἂς εἶνε βέβαιοι πὼς θὰ τὶς μπιστευτοῦνε σὲ ἄξια χέρια δίνοντάς τι; σὲ ντόπιους σὲ ἐφέδρους δικηγόρους. Τὸ ἀποτέλεσμα θάνε τὸ ἴδιο· μονάχα ἡ πλερωμὴ λιγότερη.

Λεσβίοι! Ὑποστηρίξετε φανατικὰ τοὺς διανοουμένους σα;!

ΤΩΝ ΦΡΟΝΙΜΩΝ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ...

Οἱ Ἑνώσεις Ἐφέδρων τοῦ Νομοῦ μας, καθὼς κοὶ πληρεξούσιοί μας πρέπει νὰ φροντίσουν βιαστικὰ νὰ λυθεῖ τελειωτικὰ τὸ ζήτημα τῆς ἐγγραφῆς στοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους ὅλων τῶν ἐφέδρων ποὺ εἶνε ἄγραφτοι. Δὲν εἶνε δίκιο τὸ σπουδαιότερο δικαίωμα τοῦ πολίτη νὰ τὸχουν ὅλοι οἱ ἀπόλεμοι, καὶ νὰ τὸ στεροῦνται μονάχα οἱ πολεμιστὲς ποὺ ἔπρεπε πρῶτοι ἀπ' ὅλους νὰ τὸχουνε. Μὲ τὶ; σχολαστικὲς διατυπώσεις ποὺ ἀπαιτεῖ ὁ Νόμος, πάλι οἱ πότεροι δὲ θὰ γραφτοῦνε. Γιατὶ ὅλα αὐτὰ τὰ σύντα φέρτα εἶνε ταξίδια, εἶνε ἔξοδα, εἶνε χαμένα μεροκάματα, εἶνε χασομέρια μὲς τοὺ; δρόμους. Κι οἱ ἔφεδροι δὲν ἔχουνε οὔτε λεφτὰ οὔτε καιρὸ γιὰ ξόδιασμα. Πρέπει τὸ δίχω; ἄλλο νὰ προκληθεῖ μιὰ διαταγὴ νὰ γίνει ὁμαδικὴ ἐγγραφὴ στοὺς καταλόγους; μὲ ὑπεύθυνη ἐνέργεια τῶν κοινοτικῶν προέδρων ὅπως ἔγινε στὰ 1915. Ποῦ στηρίχτηκαν τότες. Ἐκεῖ ἄ; στηριχτοῦνε πάλι κι ἄς προκαλέσουνε τὴ διαταγή. Εἶνε μιὰ γενικὴ ἀξίωση αὐτὴ ὅλων τῶν ἀπολυμένων πολεμιστῶν ποὺ πρέπει σοβαρὰ νὰ τὴ μελετήσουνε οἱ ἀντιπρόσωποί μας, καὶ νὰ ἐνεργήσουνε σύντομα ὅσο εἶνε καιρός. Ἂς γίνουμε μιὰ φορὰ τῶν φρονίμων τὰ παι

— ΑΠ' ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ —

Ο ΦΟΥΚΑΡΑΣ

Φουκαράς ἦταν τὸ πίσημο παρόνομά του. Ἔτσι γραφόταν. Μὰ καὶ τὸ δίο του ἦταν, ταιριασμένο ἀμίμητα μὲ τὸ πίθετό του. Ἡ κορμοστασιά του, οἱ κίνησές του, τὸ βλέμμα του, δία του ἦταν ἡ φυσικοσύνη ἡ ἴδια ποὺ πῆρε ἀθρώπινη μορφὴ γιὰ νὰ δείξῃ στὸν κόσμο τὸν ἑαφτό της. Γιὰ νὰ εἰπεῖ στὸ καθένα : — Νὰ πῶ; εἶμαι ! . . .

Γύφτος ἦταν ὁ Φουκαράς, ὄχι δίπως σὰ τοὺς γύφτους ποὺ τὸ κορμί τους εἶνε στητὸ καὶ λαμπερὸ σὰ μπρούτζινο ἄγαλμα. Ἕνας κακομοιριασμένος γύφτος, κοντόσωμος, μὲ τὸ κεφάλι χωμένο στοὺς ὤμους — σὰ νὰ μὴν εἶχε δλότελα λαιμὸ — μελαψός, μὲ προβατίσια μάτια. Οἱ ὠμοπλάτες του ἔφταναν ἴσα-ἴσια μὲ τοὺς λωβοὺς τῶν ἀφτιῶνέ του. Εἶχεν ἕνα δικό του περπάτημα, πρωτότυπο. Πατοῦσε τ' ἀριστερὸ πόδι του καὶ τὸ κορμί του ἔγερνε ἀριστερό, πατοῦσεν ὕστερα τὸ δεξὶ καὶ τὸ κορμί του ἔγερνε δεξιά, μονοκόμματα, χωρὶς νὰ λυγᾷ ἡ μέση του, ποὺ ἀλήθεια δὲ φαινόταν καὶ νάχει μέση. Τὰ χείλη του λεφτὰ καὶ πάντα προτεταμένα. Καὶ τὸ σαγόνι του πλατὺ σκεδὸν ἀκουμποῦσε στὰ στήθια του.

Ἡ μοῖρα του τοῦχε τοῦ Φουκαρᾶ νὰ τὸν σαρώσει κι' ἀφτὸν ἀπ' τὸ γύφτικο βασίλειο του ἡ ἐπιστράτευση.

Σκληρὴ μοῖρα γιὰ τὴ γεννιά του, π' ἄλλη πατρίδα δὲ γνώρισεν ἀπ' τὸν ἀπέραντο γαλάζιο θόλο τ' οὐρανοῦ καὶ τὰ πράσινα λιβάδια τῆς γῆς. Κομμὶ Τσιγγάνα, οὔτε στοὺς πιὸ σκληροὺς μελλοντικοὺς της χρησμοὺς δὲ φανταστήκε τὴ γεννιά της μὲ βροντερὰ τουφέκια στὴν ὤμο, λαμπερὲς λόγχες στὸ πλεβρό, νὰ βαδίζει μὲ πολύχρωμες παντιέρες γιὰ ξελεφτέρωμα σκλάβων ἀδερφῶν, ἀφοῦ ὅλοι οἱ Τσίγγανοι χρόνια καὶ χρόνια ζοῦσαν λέφτεροι κάτου ἀπ' τὸν Ἥλιο κεῖ τ' ἄστρα, σὲ κάθε γῆς καὶ τόπο. Ὡστόσοῆ σκληρότερη Μοῖρα εἶνεῆ πραγματικότητα σὰν ποῦρχεται. Κι' ὁ Φουκαρᾶς μιὰ νυτισμένη χυτοπαριάτικην ἀβγὴ φίλησε τὴ γυναῖκα του, ποὺ τοῦ μιλοῦσε γρήγορα-γρήγορα μὲ ζωηρὲς χειρονομίες σὰν ξεχωριστή τους γλῶσσα καὶ ξεκίνησε κρὸς τὴ μεγάλη Πολιτεία ἀφήνοντας τὸ καπνισμένο, παμπάλαιο γύφτικό του τσαντήρι, ποὺ ἀπόξω ἕνα μικρὸ γυφτόπουλο —τὸ παιδί του— φορῶ τας μιὰ κουρελιάρικη ρομπίτσα, πεῦφτα ε μονάχα ὦ; τὴ μέση του, ἀφήνοντας κατάγυμνα, τὸ λοιπὸ σέμα, τὰ λαιμὰ καὶ τὰ στηθάκια του, ἔκλαγε τσιριχτὰ τρίβοντας μὲ τὸ μουτζουρωμένο γροθάκι του, τὰ πρισμένα ματούδια του.

Καὶ γιὰ νὰ γελάσει πιότερο ἡ Μοῖρα, ἔβαλε τὸ χέρι της καὶ στὰ στρατολογικὰ γραφεῖα ἀκόμα κι' ἔτσι τὸ Φουκαρᾶ τὸν κατάταξαν στὸ ἐπίλεχτο σῶμα τὸ Εὐζωνικό Καὶ τὸν ἔστειλαν σὲ κεῖνο ἀκριβὸ τὸ Τάγμα, ποὺ φοροῦσε τὰ κόκκινα φέρια μὲ τὶς μάβρες μακριὲς φοῦντες τὶς μακριὲς ἄσπρες ἔβζωνικὲς κάλτσες μὲ τὰ γαλάζια κορδόνια κάτου ἀπ' τὰ γόνατα καὶ τὰ κόκκινα τσαρούχια.

Σὰ παρουσιάστηκε στὸ γραφεῖο τοῦ λόχου μὲ τοὺς ἄλλους στρατιῶτες τῆς ἀποστολῆς κανένας δὲ μπόρεσε νὰ βαστήξει τὰ γέλοια παρ' ὅλο ποὺ κεῖνο τὸ βροχερὸ πρωῒ εἶχεν ἐξαιρετικὰ νέβρα τὸ πάντα συγνεφιασμένο καὶ θυμωμένο μοῦτρο τοῦ λοχαγοῦ Ὁ Φουκαρᾶς μᾶν ἔνοιωσε τόσα μάτια νὰ τὸν ψυχολέβουν περίεργα καὶ γιομάτα ἀπὸ ἕνον ἔρτυιο ἀβάσταχτο σαρκασμό, τάχασε καὶ δὲν ἤξερε πῶς νὰ σταθεῖ. Κύτταζε μιὰ τὸν ἕναν καὶ μιὰ τὸν ἄλλον καὶ καταλαβαίνοντας πῶς ὁ λοχαγὸς ἦταν ὁ πιὸ μεγάλος κεῖ μέσα, ἔτερε καμπουριασμένα τὰ δοχτυλα τοῦ δεξιοῦ του χεριοῦ πάνου ἀπ' τὸ φρύδι του καὶ τοῦ φώνοξε :

— Ἔ! γιάchou κύρ ντικανέα!!...

Δυνατὸ ξεπετάχτηκε τὸ κρατημένο γέλοιο ἀπ' ὅλους καὶ πρώτη φορὰ τότε εἶδαν καὶ τὸ μοῦτρο τοῦ λοχαγοῦ ν' ἀλλάξει ὄψη. Μίκριναν τὰ μάτια του, ἐνῷ στὰ πλόγια του εἶχαν σχηματισεῖ πολλὲς μικρὲς ζαρουλατιὲς καὶ στὰ μάγουλα κάτου ἀπ' τὰ μακρυά του μουστάκια ἔγιναν δυὸ βαθειὲς καμπύλες. Ἀφτὸ ἦταν τὸ πρῶτο γέλοιο στὸ πάντα ἀγέλαστο μοῦτρό του.

Τέτοια ἦταν ἡ πίσημη ὑποδοχὴ ποῦγινε στὸ Φουκαρᾶ μέσα στὸ ἴδιο γραφεῖο, παρουσία ὅλης τῆς «ἱεραρχίας τῶν ὀργάνων τοῦ λόχου.»

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωῒ μ' ὅλο τὸ τσουχτερὸ κρύο ποῦκανε, τὸ Τάγμα ἔβγοινε στὰ γυμνάσια. Στὴ σιερνὴ τετράδα ξεχώριζε κι' ὁ Φουκαράς. Ἡ ἔβζωνικὴ μαντύα μακρυὰ πολὺ τοῦφτανε μιὰ πιθαμὴ πάνου ἀπ' τοὺς ἀστραγάλους, τὸ φάρι του, τσακισμένο, ἦταν χωμένο κολὰ στὸ κεφάλι του ἴσαμε τὰ γιομάτα ἀφτιά του καὶ ἡ μεγάλη πίσω μπαλάσκα γιομάτη φυσίγγια ἔκλινε, τραβώντας τὴ λουρίδα πρὸς τὰ κάτου. Ἔτσι, κρατώντας καὶ τὸ τουφέκι σὰν δεξὶ ὦμο σδέξια χωφτισμένο ἀπ' τὴ λεβὴ, βάδιζε τὸ δικό του βῆμα, τὸ πρωτότυπο, τὸ ἀρυθμο, ποθμίσοζε σὰν τὰ κυνήματα τῆς μαούνας πάνου σὰ κύματα. Μπροστὰ οἱ σάλπιγγες ἔπαιζαν κεφτὰ τὶς ρυθμικὲς μάρκες κ' ἀκολουθοῦσαν ρυθμικὸ τὸ βῆμα τῶν ἀντρῶν τοῦ τάγματος.

— Ἔια! Φουκαρᾶ! τοῦ φώνεζε κάθε τόσο ὁ λοχίας ποῦρχόταν ξόπισω. Κιὸ Φουκαρᾶς, τρομάζοντας, προσκαθοῦσε νὰ κάνει κάτι περισσότερο ἀπ' τὸ φυσικό του βῆμα καὶ κοντὰ στὴ φυσικὴ συνήθεια νὰ κλίνει τὸ κορμί του δεξιὰ κ' ἀριστερά, ἔκλινε καὶ θελημαστικὰ πάνου ἀπὸ μᾶς, κιέμοιαζε σὰ βάρκα σὲ φουρτουνιασμένο πέλαγο. Ἔτσι φαντεζάτην πῶς; Ἱκανοποιεῖ καὶ τὸ Λοχία ποὺ φώναζε θυμωμένα ξόπισω του καὶ τὶς σάλπιγγες ποὺ χτυποῦσαν τὰ ζωηρά του; μάρς.

Στὸ γυμνάσιο ὁ Ἀνθυπασπιστής, ποὺ ἔλαχεν ἡ ἐξαιρετικὴ ἀφτὴ τιμὴ νάχει τὸ Φουκαρᾶ στὴ Διαμορία του, ἀναγκάστηκε νὰ τὸν χωρίσει ἀπ' τοὺς ἄλλους. Τὸν ἔδωσε σένα δεκανέα νὰ τὸν πίε. μακριὰ καὶ ξέχωρα, νὰ τὸν μάθει βῆμα κ' ἀπλασκία. Μὲ τοὺς ἄλλους ἤταν ἀδύνατο νὰ μείνει, γιατὶ ἡ παρόμοια δίωξη ἦταν σ' ἀφτὸν καὶ τὰ γέλοια ἔπεφταν κέδιαν μὲ τὶς γκάφες καὶ τὴν ἀδεξιότητί του. Δυὸ μάλιστα θὰ πήγαιναν τὸ μεσημέρι νὰ πλύνουν τὸ καζάνι, τιμωρημένα ἀπ' τὸν Ἀνθυπασπιστὴ «διότι ἐγέλων κατὰ τὴν ὥραν τῶν ἀσκήσεων».

Πίσω ἀπὸ μᾶς σωροὺς πέτρες, ἐκεῖ τὸν ἔφερεν ὁ δεκανέας κ' ἄρχισε τὸ μάθημα τοῦ βήματος τοῦ. Ἔδρωσεν ὁ δεκανέας φωνάζοντας, ξόπισω του : «ἕνα-δύο ἕνα-δύο» . . . κ' ἔδρωσε κ' ὁ Φουκαρᾶς μὴ μπορῶντας νὰ καταλάβει τί σώνει καὶ καλὰ ἤθελε μετρώντας ἔτσι ὁ δεκανέας καὶ γιατὶ τάχα δὲν τᾶρεπε ἡ περιπατησιά του.

— Ἕνα-δύο, ἕνα-δύο . . , ἐπέμενεν ὁ δεκανέας. Μὰ ὅσο κ' ἂν μετροῦσε ζωηρὰ καὶ δυνατό, τὸ βῆμα ἦταν τὸ ἴδιο : Μιὰ στὸ ἀριστερὸ πλεβρό, μιὰ στὸ δεξί, μιὰ στὸ ἀριστερό, ἀνυπάκουο σὲ χρόνο καὶ ρυθμό. Δὲ βάσταξε, τὸν ἄρπαξε νεβρνὰ ἀπ' τὶς πλάτες, τὸν τρίνταξε δυνατὰ καὶ τοῦ φώναξεν ὅλος φούρκα καὶ θυμό :

— Ἕνα, μωρέ, τὸ σταβρόσου ! . .

— Ἔ, ἕνα γιά ! . . ἀπάντησε κ' ὁ Φουκαρᾶς, ἀνασηκώνοντας τὰ φρύδια καὶ κοιτάζοντάς τον μὲ τὰ προβατήσια μάτια του, ζητνίνικα.

Σὰ δὲ ἔρχεται τὸ βουνὸ σὲ σένα, πᾶ, ἐσὺ στὸ βουνό, εἶπεν ὁ Μωάμεθ, Ὁ δεκανέας ἀναγκάστηκε στὸ τέλος νὰ κάνει μιὰ παρόμοια φιλοσοφία καὶ ταίριασε τὸ ρυθμὸ σύμφωνα μὲ τὸ βῆμα τοῦ Φουκαρᾶ. Κι' ἂν ὁ κανονισμὸς ἐπέτρεπε τὸ βῆμα νὰ γίνεται σὲ τρεῖς χρόνους μὲ μιὰ μικρὴ παύση στὸ τρίτο, ἄλλοτε μεγαλήτερη κι' ἄλλοτε μικρότερη θὰ ἦταν ἐτάξε κι' ὁ Φουκαρᾶς μὲ τοὺς κοπόνε; του. Μὰ ὁ δεκανέας ποῦχαρε πῶ ἔτσιμε τὸ «δυὸ» μονάχα ἐπέτρεπε ὁ κανονισμὸς ἀναγκάστηκε γιὰ νὰ σημειώσει τὸ βῆμα τοῦ Φουκαρᾶ, νὰ μετρᾷ ἔτσι :

— Ἕνα, δύο, ἕνα-δύο, ἕνα, δύο, δύο-ἕνα, δύο-ἕνα, δύο, ἕνα . . . .

Ἀπ' τὴ στιγμὴ ποὺ παρουσιάστηκε στὸ Λόχο, ὁ Φουκαρᾶς κοπόθηκε ἡσυχία κ' ἀνάπαμο δὲ βρῆκε. Δὲ ἤξερε μονάχα οἱ ὧρες τῶν γυμνασίων καὶ τῆς θεωρίας, ὅπου πεισματάρια ὅλα οἱ βαθμοφόροι ἐπέμεναν νὰ τοῦ μάθουν ὅλες τὶς πολύπλοκες περιπέτειες τῆς ὁπλασκίας καὶ κι' ὀνόματα μὲ τὰ ξεχωριστὰ σημάδια τῶν βαθμοφόρων μὲ τὴ σειρὰ ἀπ' τὸν Ὑποδεκανέα ἴσαμε τὸν Ἀρχιστρίτηγο. Ἤταν κ' οἱ ἀγγαρεῖες. Στένα γλύτωνε ἀπ' ἀφτές. Σὰν πιὸ δύσκολες, μάλιστα καὶ δυσάρεστες ἤταν ἀπαρατήτος. Σάφτὸν κατέφεβγαν πρωῒ-πρωῒ. Οἱ ἄλλοι στρατιῶτες, κάμμιὰ φορὰ μουρμούριζαν ἢ παραπονιόταν καὶ γλύτωναν. Ἀφτὸ, στόμα εἶχε καὶ μιλιὰ δὲν εἶχε. Κούμπωνε βαστικὰ τὴ μαντύα του, σὰ τὸν φώναζαν κι' ἔτρεχε σινάμενος—κουνήμενος νὰ τὴν ἐκτελέσει. Μερικοὶ στρατιῶτες κοπάτσοι τὸν ξεμεταλέβαντο σ' ἀφτό. Ἄμα τοὺς ὅριζαν σὲ κάποια βαριὰ ἀγγαρεία, ζεμονάχεβαν μὲ τρόπο τὸ Φουκαρᾶ κ' ὕστερα μὲ διαταχτικὸ καὶ θυμωμένο ὕφος φώναζαν :

— Ἔια δῶ, Φουκαρᾶς !! κι' ἀφτὸς ἔτρεχε πάλε ὑπάκουος καὶ κοιτάζοντας μὲ σεβασμὸ ἀφτὸν, ποὺ ἤξαιρεν ἔσι ἐνβλητικὰ νὰ διατάσει.

Τὶς ὧρες πάλε ποὺ ἤταν ὅλοι λέφτεροι κι' ἀπὸ γυμνάσια, κι' ἀπὸ ἀγγαρεῖες, τοῦ Φουκαρᾶ τὰ βάσανα ξεκαλοκαίριαν. Ἤταν τότε ὁ σκλάβος στὴν ἔρτυμη διάθεση καὶ στὸ γλέντι τῶν ἄλλων. Παράγματα ἀπὸ παντοῦ. Ὠ κι' ὁ μάγερας τοῦ λόχου, ὁ Βαγγέλης, τὸ «βλακόμετρον μὲ λοφίον» κι' ἀφτὸς λάβαινε μέρος μὲ ἡδονιστικὴ ἐφχαριστηση ποὺ φαινόταν στὸ μικρὸ τοῦ μάτιο, τὸ χωρὶς τσίνορο. Στὴν ἀρχὴ ἤταν ἀθῶα τὰ παράγματα. Ὁ κοθένος ἐμέβρασε τὸ δικό του κ' ὕστερα ὅλο τὸ ἐπαναλόβαναν. Μὰ σιγὰ-σιγὰ ὅλα ἀφτὰ ἀπ' τὴ συχνὴν ἐπανάληψη τὰ βαριέθηκαν κι' ἄρχισαν σ βορώτερα. Καὶ μιὰ ποὺ δόθηκεν ἀφορμὴ ἀπὸ ἕναν δίπι κῆραν τὸν ἴδιο δρόμο κι' ὁ Φουκαρᾶ, δὲ πρόφτασε νὰ τὸ δέχεται. Ὁ πρῶτος ποὺ εἶχε κάνει τὴν ἀρχὴ εἶχε βάλει μέσα σ' ἕνα τυλιχτὸ τσιγάρο, κατάμεσίς, μπαρούτι καὶ τοῦ τὸ πρόσφερε.

Ἡ Κοπνιστὴς μὲ πάθος ὁ Φουκαρᾶς. Στὸ τσιγάρο τεθύμωνεν οἱ μπάρε, π' ὑδεχόταν ἀπ' ὅλους. Ἄμα τὸ κολλοῦσε στὸ χεῖλι, ἤταν σὰ νὰ βάζανε τὸ γλυκότερο κρασὶ ἀπ' τὸ ρυγβάζι τῆς ζωῆς. Ρουφοῦσε τὸν καπνὸ ἀνιγοντας τὰ ρουθούνια, τὸν κρατοῦσεν ὅσο πιότερο μποροῦσε μέσα του κ' ὕστερα τὸν ἔβγαζε σιγὰ σιγὰ ἀπ' τὴ μύτη του. Τὰ μάτια του γλάρωναν τότες ἀπὸ μιὰ γλυκειὰν ἐφχαρίστηση. Χαιρέτισε καὶ πῆρε τὸ τσιγάρο Ἔτσι ἔκανε πάντα. Ὁ ἄλλος πρόθυμα κολλήθηκε καὶ τοῦ τάναψε κι' ἄλλος καὶ κατεσκληβόθηκεν ὁ Φουκαρᾶς μὲ τὴν καλωσύνη του. Στὴν τρίτη ρουφηξιὰ μ' ἕνα «κῆφ» ἄρπαξε τὸ μπαρούτι. Κατατσάλιαξε, κέρωσεν ὁ Φουκαρᾶς ἀπ' τὸ φόβο. Ἡ γλῶσσα τοῦ τσουρούφλισε τὸ οὐρανοστόμι, τὰ φρύδια, τὰ τσίνορα. Κτλὰ ποὺ δὲν τὸν στράβωσε κι' ὅλας.

— Κακό,... κακό νιέ ! ! διαμαρτύρετο μαβρωκίζοντας ἀπ' τὸ τρόμο μέσα σ' ἀτέλειωτα χαχανίσματα τῶν τσολιάδων. Ἀπὸ τότε τσιγάρο τυλιμένο δὲ δεχόταν κ' ἂν τὸν βάζαν τὸ πάρνεν, ἀλλὰ δὲν τάναβε προτοῦ τ' ἀνοίξει καὶ ξετίσει τὸν καπνὸ μέσα. Καὶ μιὰ ποὺ δόθηκεν ἡ ἀρχή, τὸ κακὸ πῆρε δρόμο.

Οἱ βαθμοφόροι γέλοῦσαν μ' ὅλη ἀφτιά. Κ' οἱ τσουλιάδες κάθε μέρα κ' ἐφέβρισκαν κάτι καινούργιο. Καὶ τὸ κακὸ τοῦς ἐοέθιζε, τοῦς γαργαλοῦσε πιότερο τὴν ὄρεξη γιὰ παιρτίγματα χειρότερα.

Ἕνα ἀπόγεμα τοῦ Γενάρη. Ἡ μέρα εἶχε κερίσει. ζεστὴ μ' ὄμορφη λιακίδα. Μερος εἶχε νὰ κάνει τέτοια καλωσύνη. Μέσα σὲ μιὰ χτλασμένη μάντρα λιαζότανε οἱ ἄντερες τοῦ λόχου ξαπλωμένοι. Μερικοὶ καθάριζαν τὰ τουφέκια τους. Εἶχαν βρεθεῖ ἀκάθαρτα στὴν ἐπιθεώρηση καὶ τὰ καθάριζαν τώρα γιὰ νὰ τὰ ξαναδείξουν ἄβριο στὸ πρωῒνὸ προσκλητήριο. Εἶχαν τιμωρηθεῖ καὶ μὲ πέντε μέρες φυλάκιση ὁ καθένας γι' ἀρτὸ ἀπ' τὸ Λοχαγό.

— Μωρὲ, καθαρὸς βρέθηκε στὴν Ἐπιθεώρηση ὁ Φουκαράς ! παρατήρησεν ἕνας. Ὅλοι ἔψαξαν δλόγυρα μὲ τὰ μάτια. Σὲ μιὰν ἀπόμερη γωνιὰ τὸν εἶδαν ξαπλωμένον νὰ λιάζεται. Ἡδονικὰ κάπνιζεν ἕνα χοντροτσίγαρο κακοφτιασμένο. Ἀφερεμένος τέλεια φαινόταν. Μακρυὰ γύριζε τὸ μυαλό του, ἴσως ἐκεῖ πρὸς τὸ γύφτικο τσαντήρι του. Ἀπ' τ' ἀνοιγμένα του ρουθούνια ἔβγαινεν σιγὰ σιγὰ ὁ καπνός, φιδωτὸς γλυστροῦσε πάνου σὰ μελαψὸ ξερὶ τοῦ μάγουλα κ' ὕστερα παιγνιδιστὰ σκορπιζόταν πάνου ἀπ' τὸ κόκκινο φέριό του. Φωτισμένα γυαλίζαν τώρα τὰ μάτια του.

Ἐκεῖνο τὸ βλακώδικο, τὸ τρομαγμένο βλέμμα τῶν γυμνασίων καὶ τῶν περαγμάτων δὲν ὑπῆρχε τώρα. Ὄμορφα γένηκαν τὰ μάτια του κ' ἤταν σὰ τὰ χαϊδεβαν ἀτελὰ-ἀτελὰ μιὰν ἀγαπημένη, νοσταλγημένην εἰκόνα, ποὺ ἤταν μπροστά του τώρα.

Θὰ τοῦ δείξω τώρα γώ ! ! εἶπεν ἕνας φιλόλογος τσουλιὰς μὲ καμπουριαστὴ μύτη ἀπ' τοὺς τιμωρημένους. Τοῦ κακοφανόταν ἡ ἐφχαριστηση ἀφτὴ τοῦ Φουκαρᾶ. Κ' ὅλοι εἶχαν τὴν ἴδια γνώμη κι' εἶχαν θυμώσει βλέποντάς τον, ἔτσι ραχατιάδικα ξαπλωμένο καὶ ἐξέγνοιαστον. Κακοκαρδισμένοι καὶ χολιασμένοι ἀπ' τὰ μαλλώματα καὶ τὶς φωνὲς τῶν ἀξιωματικῶν, ποὺ τοὺς παρατήρησαν στὴν Ἐπιθεώρηση, δὲ μποροῦσαν ν' ἀνεχτοῦν ὁ ποιοσδήποτε χαρὰ σ' ἄλλους τώρα. Πολὺ πιότερο στὸ Φουκαρᾶ.

Κάπου ζητεῖ νὰ ξεθυμάνει ὁ χολιασμένος. Πρωτοῦ σκεφτοῦν τὸ Φουκαρᾶ, βλαστημοῦσαν, «ἀσχολοῦσαν ἐβρίζοντας καὶ ξεθυμαίνανε. Μὰ νὰ τώρα ποὺ βρῆκαν νὰ χύσουν τὸ φαρμάκι ποὺ τοὺς πόνεσαν. Κι' ἂν ἀφτὸς δὲν ἔφταιγε τὶ τρέχει; Ἐκεῖνοι νὰ σκουλίζουν τὰ τουφέκια τοῦ, νὰ ἔχουν τιμωρηθεῖ, νὰ τοῦς ἔχουν πρόσβαλεῖ, κι' ἀφτὸς ἕνας Φουκαρᾶς ἐκεῖ, ἕνας γύφτος, παλληόγυφτος, νὰ ὀνειρεύεται ἥσυχος κάτου ἀπ' τὴ γίλια καὶ λιακάδα.

Ἔβγαλε μιὰ σφαῖρα ἀπ' τὴν παλάσκα του ὁ φιλόλογος τσουλιάς.

Στριφογύριξε τὴ βολίδα, τὴν ἔβγαλε καὶ τὴν πέταξε στὴ γῆς. Ἔκοψε ἕνα κομμάτι χαρτὶ καὶ τοῦβαλε μπρόσια στὴ φυσίγγι γιὰ νὰ μὴ χυθεῖ τὸ μπαρούτι. Ὕστερα ἄνοιξε τὸ κινητὸ σύρτο καὶ τοῦβαλε στὴ θαλάμη. Τὸ ξανάκλεισε καὶ κύτταξε θριαμβευφανεῖ τοὺς ἄλλους γιὰ τὴ ἐμπνευσή του. Ἐκεῖνοι ποὺ στὸ μεταξὺ ἔπιασαν τὸ καθάρισμα καὶ τὸν κυτοῦσαν περίεργα, κάτι κατάλαβαν τώρα. Ἔξοχο πρᾶμα ! Ἕνα «εμπούκι» ξεφτιὸ κοντὰ στὸν ὀνειροπλόκο γύφτο. Τὶ τρομάρα καὶ τὶ γέλια. Ἀπὸ τώρα τοὺς γαργαλοῦσεν ἡ ἐφχαρίστηση στὸ κορμί.

— Σσσσ!!.. μὴ φωνάζετε ρέ, μὴν τὸ καταλόβει!!

Τὸν πλησίασε μὲ τὸ γιομάτο τουφέκι. Τὸν χτύπησε μιὰ μὲ τὸ πόδι κάνου στὰ πισινὰ καὶ τοῦ φώναξεν ἐπιβλητικά.

— Στάσου προσοχή!!

Ξετσάχτηκεν ἀπότομα. Δὲ σηκώθηκεν ὅμως. Τὸν κοίταξε μέσα στὰ μάτια. Πτράξενο πρᾶμα ! Τὸ βλέμμα τὸ ὑπάκουο, τὸ τρομαγμένο, τὸ βλακώδικο δὲν ἔδχε τώρα ὁ φουκαρᾶς. Μέσα στὴ σκοτεινιὰ τῶν ματιῶν του ἕνας ψυχικὸς θυμὸς ξεχώριζεν. Ἔτσι λοιπὸν, δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἔχει ἀπὸ μακρυὰ νὰ χαίρεται τὸ βασίλειό του, τὴ γυναῖκα του καὶ τὸ γυφτόπουλό του; Οὔτε μὲ τὸ νοῦ του νὰ χαϊδέβει κεῖνο ποὺ λαχταρᾷ ἡ ψυχή του;

— Δὲν ἀκοῦς, ρὲ γύφτο; Σήκου τρισοχή!! ξαναφώναξε κ' ἄρχισε νὰ θυμώνει στὰ γερὰ τώρα. Σήκωσε κι' τὸ τουφέκι καὶ τὸν σημάδεψε κ' ἄλλο, ἔτσι γιὰ φοβέρα.

— Ἔ, δίντε ντέ! δίντε ντέ!! λοχαγό εἶσαι σύ;

Πῆγε ν' ἀνασηκωθεῖ θυμωμένος κ' ὁ Φουκαρᾶς, μὲ τὴ πρόθεση ποῦ φανόταν στὶς κινήσεις του νὰ φύγει ἀπ' ἐκεῖ, ν' ἀπομακρυνθεῖ. Τὸ κατεβάζει ὁ τσιλιὰς κ' ἔνιωσε μιὰ πυρδιὰ ἀνεβαίνει στὸ κεφάλι, νὰ τὸν ζαλίζει. Ἄνου κεῖ ὁ γύφτος, τὸ ζό!! Νὰ κάνει τὸν κάργα τώρα. Καὶ νὰ τοῦ τύχει ἀφτουνοῦ γιὰ πρώτη φορά. Πρόγκα ποὺ θὰ τοῦ βαζαν οἱ ἄλλοι ἂν ὑποχωροῦσεν ἀλήθεια!

— Παλληόγυφτε! . . . . . μουρμούρισε, καὶ τράβηξε στὴ σκαντάλη. Ἕνα «μπάμ» ἀκούστηκε, μιὰ στροφὴ ἔκανεν ὁ Φουκαρᾶς κ' ἔπεσε πίσωμα στὸ χῶμα βογγώντας σὰ σφαγμένο γουρούνι.

Τὸν σήκωσαν καὶ τὸν πῆγαν σὲ μιὰ μεγάλη σταῖνή. Τὸ δεξὶ του μάγουλο ἤταν κατάμαβρο κ' ὅλο μιὰ μεγάλη ξεπλωμένη πληγή. Τὸ μάτι κλειστὸ καὶ μαβρισμένο κ' αὐτὸς βογγοῦσε χωρὶς διακοπή: «Ὤ!,.. ὦ!... ὦ!....» Ἤρτε ὁ γιατρὸς τοῦδεσε πρόχειρα τὴν πληγή Εἶχε κεῖ κ' ἡ μαντύα του στὸν ὦμο κι' τὸ ἀταρούτι τοῦκανε καὶ κεῖ πληγή. Τὸ ἴδιο βράδυ πάνου σ' ἕνα φορεῖο τὸν ἔστειλαν στὸ Νοσοκομεῖο. Σιγὰ-σιγὰ μὲ τὶς μέρες ξεχάστηκε κ' ὁ Φουκαρᾶς καὶ τὸ πάθημά του.

Μὰ ὕστερα ἀπὸ καναδυὸ μῆνες, νότος καὶ ξεμετρόβγαλε πάλι στὸ λόχο.

— Ὤ! ὦ! καλωσόρισες Φουκαρά!

— Φουκαρὰ μπρὲ ντεκανέα εἶσαι;

— Σὰν τὰ χιόνια, μωρὲ Φουκαρᾶ, σὰν τὰ μάβρα τὰ χιόνια!!

Σ' ὅλο τὸ δεξὶ του μάγουλο ἤταν μιὰ μεγάλη σημαδιὰ σὰ νὰ πάτησε κανένας ἕνα πυρωμένο σίδερο. Στὸ μάτι του φαινότανε ἕνα μικρὸ μέρος ἀπ' τὰ ἀφρίδι. Σὰ σύχασε λιγάκι ὁ θόρυβος, ὁ Φουκαρᾶς ἄρχισε νὰ δηγιέται.

— Πῆγα στὸ Νοσοκομεῖο μένα, κρεβάτι πάνου τέσανε. Ἐγὼ νά, χίτο!... πεταμένο μπρέ!.. Ὕστερα ἄμα κατέλαβα ὦχ! ὦχ!... πόνοσσο.... Μάτι νεπ!... νά, πάε, ντὲν γλέπα.....

Ἔτλασε μὲ τόλα χέρι, τ' ἀριστερὸ τὸ γερὸ μάτι. Ἕνας σήκωσε τὸ χέρι μὲ τὰ πέντε δίχτυλα ἀνοιγμένα πρὸς τὸ Φουκαρά :

— Πόσα εἶνε ἀφτό, Φουκαρά;

Κεῖνος τέντωσε τὸ κεφάλι του πρὸς τὰ μπρός, τέντωσε καὶ τὸ χαλασμένο μάτι, κούνησε τὸ κεφάλι του δεξιὰ κ' ἀριστερά.

— Τρία εἶνε!!

Ἕνα πλατὺ γέλοιο ἀκούστηκε ἀπ' ὅλους.

— Ἕνα ντὲν γλέπε, γιά!... Ὕστερα γιατρὸ βίλανε μάτι μου. Κάτε μέρα πρωῒ γιατρὸ βίζανε μάτι μου. Καὶ χέρι μου, ὦμό μου πρίστηκε. Νά, ἔτσι.... φοῦσκο γένηκε. Τόσο! Ἀμάν! Ἄλλο πόνο.... ὦχ!.. ὦχ!.. Πέρασε μέρες, πολλὲς μέρες. Ἕνα γιατρὸ εἶπε: Παντάω μου, τέλας ἄντεια δώσουμε σένα; Τέλα γιά! πῶς; ντὲν τέλα!! Γυναῖκα ἔχα, παντὶ ἔχε. Γιουσοῦφ κοντζὰμ παντί, νά.... Πῆρε ἄντεια, πῆγα τσαντήρι μου... Γυναῖκα μου ἔκλαιγε, Γιουσοῦφ ἔκλαγε... Ἀμὰν μπρὲ... καρδιά μου ράτσε.... ὦφ!.. ὦφ...

Καὶ τὰ μάτια του γιόμισαν δάκρυα.

— Πέντε μέρες φυλάκιση ἔφαγε ἀφτὸς ποὺ σὲ χτύπησε Φουκαρά!

— Ἔ, κρῖμα εἶνε κ' ἀφτό! Σάματις ἤτελε; Χαϊὰς γένηκε κρῖμα εἶνε, κρῖμα κ' ἀφτό....

Ἔτσι ἀντεξίνακα ἔκρινεν ὁ Φουκαρᾶς τὸ φταίχτη του.

Τώρα ὅμως, ἡ ζωή του στὸ λόχο γένηκε πολὺ δύσκολη. Τὸ πάθημα τοῦ ματιοῦ του τὸν μπόδιζε. Πολλὲς φορὲς εἶχε καὶ πόνους. Ὡστόσο οὔτε ἀπ' τὶς γυμνάσια γλύτωνε, οὔτε κ' ἀπ' τὶς ἀγγαρεῖες. Μὲ τέτοιο ἕνα πάθημα βέβαια ἀπαλλάσσοντα ἀπ' τὸ στρατό. Μὰ ποιὸς νὰ ἐνδιαφερθεῖ γιὰ ἕναν γύφτο Φουκαρά;

— Δὲ βαριέσαι, ἀφ εἶνε κ' ἀφτὸς στὸ λόχο. Γιὸ τὶς ἀγγαρεῖες; ἔλεγεν ὁ Ἐπιλοχίας. Κι' ἔτσι ἐξακολουθοῦσαν οἱ σκλάβες μέρες τοῦ Φουκαρά. Μονάχα τὸ βράδυ ἄνα καμμούντεν ὅλοι, ἀφτὸς μέσα στὸ στρατιωτικὸ τσαντήρι κουκουλωμένος μὲ τὴ μισὴ κουβέρτα ἔμενεν ἄγρυπνος μέσα στὸ σκοτάδι. Νεβρίβαν μὲ νοιχτὰ μάτια τὸ γύφτικο καπνισμένο του τσαντήρι, τὴ γυναῖκα του καὶ τὸ μυξάρικο γυφτόπουλό του. Ἔλιωνεν ἡ καρδιά του ἀπὸ κοπιὰ καὶ νοσταλγία.

Ἀργὰ τοῦργόταν ὁ ὕπνος. Μιὰ νύχτα κάποιος στρατιώτης ἄφησε τὸ σπαρματσέτο —πιστοσμένα μεσάνυχτα— γιὰ νὰβγει ἔξω ἀπ' τὸ ἀντίτηνο καὶ τὸ κατὶ τὸ Φουκαρᾶ ἄρματωνε μὲ ξυλιὲς μὲ τυγμένα ἀνεμυλίματα.

— Τ' ἔπαθες, μωρὲ Φουκαρά;

Ξεφωνιάστηκε κεῖνος. Δὲ βάσταξεν ὅμως καὶ ξεμολογήθηκε. . .

— Ὠχ! τσαντήρι μου... τσαντήρι μου, κακμένε, ποῦ εἶνε γιά;

Τὸ πρωτιδῆκαν ὅλοι ὁ λόχος,πῶς; ὁ γύφτος ὁ Φουκαρᾶ νιρέβ τοι καινοσταλγεῖ τὸ γύφτικό του τσαντήρι,πῶς; εἶνε δυσαρεστημένος ἀπ' τὴ στρατιωτικὴ ζωή. Ἄκου κεῖ!! Φαί μπόλιο, ποὺ δὲν ἤδαδε σ' ὅλο τὸ μὲ τσαῖ ἢ κοφὲ τὸ πρωῒ. Ροῦχο, τσαρούχια, τσιγάρα, μωτὸ καὶ νὰ μὴ μέσα φχαριστημένος. Νὰ λαχταρᾷ τὴ κουρέλια του καὶ τὴ σκυλήσια ζωή του!!

Τὸ μεσημέρι στὸ φαγητὸ τὸ σιολίζαν κ' οἱ Ἀξι